

lumenrettu
Henke Rekin
12.7.1999
Jaana Pietilä

TAIPALSAARI KIRKONKYLÄ KUNNANTALONTONTTI

Pitäjän vanhan hautausmaan
kaivaus 1988.
Hanna Nevanlinna

SISÄLLYS

	sivu
Kaivauspaikan esittely	2
<u>Johdanto</u>	3
<u>Alueen topografiasta ja historiasta</u>	4
<u>Koetutkimukset toukokuussa 1988</u>	6
Kaivaustekniikka	6
Tutkimustulokset	6
<u>Tutkimukset elokuussa 1988</u>	9
Kaivaustekniikka	9
Tutkimustulokset	11
TALONPOHJA	11
HAUTA-ALUE	15
Koekuoppa I	15
Koekuoppa II	15
Koekuoppa III	15
Koekuoppa IV	16
Koekuoppa V	17
Koekuoppa VI	18
Koekuoppa VII	19
Koekuoppa VIII	20
KOEOJA E	20
<u>Lopuksi</u>	21
Luettelo negatiiveista	22
Luettelo diapositiiveista	24
Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista	26
Kopio peruskartasta 3134 05 TAIPALSAARI	27
Yleiskartta	28
Kartta ruutujen 78-79/32-34 alueelta	29
Kartat talonpohjasta	30-35
Kartat hauta-alueelta	36-44
Kuvataulut	45-58

TAIPALSAARI KIRKONKYLÄ KUNNANTALONTONTTI

Pitäjän vanhan hautausmaan kaivaukset 1988

Maanomistaja: Taipalsaaren kunta. RNo 1:10, 1:15, 1:47,
1:63, 1:64

Peruskartta: 3134 05 TAIPALSAARI, Maanmittaushallitus 1983.

Kaivausalueen koordinaatit: x = 6783 84

y = 3357 25

z = 80-86

Kaivausalueelta tulleet löydöt: KM 88091:1-481

Maanäytteet: KM 88091:482-500

Lähteet: Rimpiläinen, Olavi; Läntisen perinteen mukainen
hautauskäytäntö Suomessa ennen isoavihaa. Hki 1971.

Syrjö, Veli-Matti; Lappeen kihlakunnan historia II.
Helsinki 1985.

Ylönen, Annikki; Lappeen kihlakunnan historia I. Hki 1971.

Kirjeenvaihto Taipalsaaren kunnan ja Markus Hiekkasen
välillä 1987-88. (Museovirasto, Rho:n arkisto.)

Suulliset lähteet: Kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja

Ilkka Salmi kertoi hautausmaata koskevasta perinteestä.

Hannu Poutiainen teki alustavat luuanalyysit.

Aikaisemmat löydöt alueelta: Luuhavainoja maansiirtotöiden
yhteydessä.

Kuvatauluissa on valokuvat negatiiveista 79666, 79668, 79671,
79673, 79686, 79689, 79691, 79693, 79694, 79695, 79696, 79697,
79704, 79705, 79709, 79714, 79716, 79717, 79718, 79719, 79720,
79721, 79726, 79729, 79730.

Kaivausalueelta löytyneet rahat on luetteloitu Kansallis-
museon rahakammioon. Alustavat raha-ajoitukset teki Pekka
Sarvas.

Luettelo negatiiveista, diapositiiveista ja kartoista on
kertomuksen lopussa.

Johdanto

Taipalsaaren Kirkonkylän kunnantalontontilla suoritettiin kesällä 1988 arkeologiset kaivaukset, koska aikaisempien löytöjen perusteella oli syytä olettaa, että kunnan uuden virastotalon alle jäävällä maa-alueella sijaitsi pitäjän järjestäytymisen ajalta peräisin oleva hautausmaa.

Työ suoritettiin kahdessa osassa. 16.-20.5. 1988 alueella tehtiin koetutkimus, jonka tarkoituksena oli varmistaa kalmiston olemassaolo ja selvittää karkeasti sen rajat. Töitä jatkettiin 1.-31.8. 1988. Koetutkimuksiin Taipalsaaren kunta palkkasi avukseni 2-4 kaivajaa, jatkotutkimuksiin osallistui lisäksi piirtäjä ja 2-7 kaivajaa. Piirtäjänä toimi elokuun ensimmäisellä viikolla Maija Simes-Lindhahl ja 7.-31. elokuuta Oili Räihälä. Sekä touko- että elokuussa oli tarvittaessa käytettävissä myös kaivinkone kuljettajineen. Kustannuksista vastasi Taipalsaaren kunta.

Alueen topografiasta ja historiasta

Kunnantalon tontti sijaitsee Taipalsaaren kirkonkylän keskustassa, noin 400 metriä kirkosta etelään, lounaaseen viettävällä rantatontilla. Maaperä tontilla on pääasiassa moreenia, humuksen paksuus vaihtelee 10-50 cm:n välillä. Tontin koillisosissa peruskallio on lähellä maan pintaa.

Kartta s. 27

Asuminen alueella on ollut intensiivistä, tutkimustöiden aikana tontilla sijaitti useita eri-ikäisiä purkurakennuksia. Alueella on myös parin viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana suoritettu raskaita maansiirto- ja kaivuutöitä. Ranta on täytetty ja sinne on rakennettu pallokenttä, rinteiden alaosaan on tasoitettu pysäköintipaikka, alueen läpi on vedetty useita viemäri- ja sadevesilinjoja, naapuritontille on rakennettu suuri asuin- ja liikerakennus ja alueen yleisilmettä aiemmin hallinnut soraharju Kellomäki on tasoitettu nykyisen Lappenranta-Mikkeli-tien pohjaksi.

Diaposit:
20/27927
24/29931
37/27944
38/27945
39/27946
42/27949
43/27950
46/27950

Taipalsaari kuului 1500-luvulle asti Lappeen seurakuntaan. Vuonna 1571 Lappeen seurakunta jakautui; uusi Taipaleen kirkkopitäjä piti sisällään nykyisen Taipalsaaren lisäksi myös Lemmin, Savitaipaleen ja Suomenniemen sekä osan Joutsenoa. Taipaleen kerrotaan kuitenkin olleen kappeliseurakuntana jo aiemminkin,

viimeistään vuonna 1561. Kyseiseltä vuodelta on olemassa Lappeen kirkkoherran Olaus Teitin nimityskirje, joka koskee myös Taipaleen kappeliseurakuntaa.

Taipalsaaren kolmas kirkko valmistui nykyiselle paikalle vuonna 1754. Sen edeltäjien sijaintia ei tunneta. Sen sijaan paikkakunnalla on elänyt suullinen perinne pitäjän vanhasta hautuumaasta. Kotiseutuyhdistyksen puheenjohtajan Ilkka Salmen mukaan taipalsaarelaisia olisi haudattu ylemmäs rinteeseen ja lemiläisiä alas vesirajan tuntumaan. Vuonna 1988 kunnassa asui vielä vanhus, joka oli lapsena kuullut silminnäkiäjän kertomuksen rantaan tehdyistä hautauksista. Salmi kertoi myös tulipalosta, joka olisi tuhonnut suurimman osan Kirkonkylän asuinrakennuksista. Palon ajankohdasta perimätieto ei kerro, mutta sen jälkeen kyläasutuksen kerrotaan keskittyneen vanhan hautausmaan yläosiin, uuden kunnantalon kohdalle. Osasta hautuumaata tuli peltoa, ja peltokäytössä se on ollut viime vuosikymmeniin asti.

Kyseessä olevalta alueelta on erilaisten töiden yhteydessä tullut aikaisemminkin esiin runsaasti ihmisen luita. Paikkakuntalaisten silminnäkiäjöiden ja maansiirtotöihin osallistuneiden työmiesten kertomusten perusteella on yleiskarttaan merkitty luiden löytymiskohdat. Kertomusten mukaan luurangot makasivat sievissä riveissä päät länttä ja jalat itää kohti.

Koetutkimukset toukokuussa 1988

Kaivaustekniikka

Tutkimusalueelle avattiin neljä noin metrin levyistä koeojaa, joista yksi korkeuskäyrien suuntaisesti ja kolme niitä vastaan. Pintamaa poistettiin kaivinkoneella, minkä jälkeen työtä jatkettiin lapioin ja kaivauslastoin.

Kartta s. 28

Koeojista otettiin löydöt talteen ruuduittain ja tasoittain. Ihmisluista otettiin näytteeksi vain muutama, suurin osa jätettiin Taipalsaaren kunnan haltuun odottamaan uudelleenhautausta.

Koetutkimuksissa oli käytössä kiintopiste 1, 81,82m mpy. Tasokartat 1:50 piirrettiin tarvittaessa.

Tutkimustulokset

Koeojista korkeuskäyrien suuntainen, purkurakennusryhmän väliin vedetty koeoja A, ja tontin takaosaan vanhan postipolun yli kulkevaksi avattu koeoja D osoittautuivat täysin löydöttömiksi. Koeojassa D maaperä oli puhdasta ja koskemattomaa moreenia, koeojassa A maa oli osin, ilmeisesti viemäritöiden yhteydessä, sekoittunutta.

Diapositiivit:
30/27937
31/27938

Koeojat B ja C olivat aiemmin ollet peltona, osa B:stä kasvimaana tähän päivään asti. Pintamaa koeojissa B ja C oli sekoittunutta peltomaata noin 40 cm:n syvyyteen asti. Peltomullasta löytyi sekaisin hautauksien jäännöksiä ja myöhempien asutusjaksojen jätteitä: ihmisen luita, sepän tekemiä nauloja, lasitetun keramiikan kappaleita, vanhaa lasia, tiiltä ynnä muuta.

Diapositiivit:
21/27928
22/27929

Koeojasta B tutkittiin kaksi hautausta ruuduista 78-79/32-34. Niistä pohjoisempaa kutsutaan tässä haudaksi 1 ja eteläisenpää haudaksi 2. Koeojaa B laajennettiin hautojen kohdalta noin 1,5m koilliseen. Molemmat haudat olivat itä - länsi suunnassa, päät lepäsivät muuta ruumista korkeammalla, vainajat makasivat selällään. Päät olivat ilmeisesti ruumiin hajotessa kääntyneet sivulle. Haudassa 1 ei ollut havaittavissa muuta kuin pitkälle maatunut luumranko, haudasta 2 löytyi myös arkun jäänteitä. Hauta 2 oli tuhoutunut rintakehästä alaspäin myöhäisenpää roskakuoppaa kaivettaessa.

Kartta s. 29

Diapositiivit:
27/27934
32/27939
33/27940
34/27941
40/27947

Koeojan C yläpäästä tuli noin 40 cm:n syvyydestä näkyviin puuta. Se osoittautui pitkänurkalle sal-
votun hirsirakennuksen kulmaksi. Hirret olivat painuneet nurkkakiven kohdalta, mutta muuten suhteellisen hyväkuntoisia. Heti hirsien yläpuolella oli maaperässä nähtävissä paksu hiilikerros. Koeojaa laajennettiin sen verran, että saatiin selville mihin suuntaan rakennus jatkui. Rakenteet jätettiin paikoilleen.

25/27932
26/27933
28/27935
29/27936
36/27943

Luetteloidut löydöt:

KM 88091:454-475		
Punasavikeramiikkaa	6 palaa	129g
Fajanssia	2 -"-	5g
Lasia	2 -"-	16g
Nauloja	18 kpl.	129g
Kivihiiltä	2 palaa	8g
Palanutta savea		10g

Luunäytteet:

KM 88091:476	Kallon osa	
Hauta 1	Leukaluun osa	
KM 88091:477	Kallo	
Hauta 2	Leukaluun osa	
	Olkavarren luu (oikea)	
	Hampaita	
KM 88091:454-475		
Luuta		503g

Tutkimukset elokuussa 1988

Tutkimusalueen laajuuden ja käytettävissä olevan työvoiman niukkuuden vuoksi jouduttin jatkotutkimuksia tehtäessä keskittymään tutkimustulosten kannalta oleellisimpiin kohteisiin.

Kartta s. 28

Kaivaustekniikka

Tutkimusalueelle avattiin kaksi toisiinsa yhteydessä olevaa kaivausaluetta, joista ensimmäinen, niin kutsuttu Talonpohja sijoitettiin keväällä koeojasta C löytyneen nurkkasalvoksen suunnan perusteella uuden virastotalon alle jäävälle alueelle. Alue 2, niin kutsuttu Hauta-alue avattiin keväällä kaivettujen koeojien C ja B väliselle alueelle rinteeseen, uuden virastotalon tulevalle pihalueelle.

Talonpohjan alueelta pintamaa poistettiin kaivinkoneella 10-20 cm:n syvyydeltä. Sen jälkeen työtä jatkettiin lapioin ja kaivauslastoin. Pintamaan poiston jälkeen maa seulottiin. Löydöt otettiin talteen ruuduittain ja kerroksittain siten, että tasoa 1 seurasi kerros 1. Alueelta piirrettiin tasokartat 1:50.

Diapositiivit:

44/27951

45/27952

55/27962

64/27971

Negatiivit:

79686

Viime vuosiin asti peltokäytössä olleelta hauta-alueelta poistettiin pintamaa kaivinkoneella

noin 30 cm:n syvyydeltä. Alue tasoitettiin lapi-
oilla, minkä jälkeen avattiin kymmenen $1m^2$ koordi-
noitua koekuoppaa. Kuoppia laajennettiin kaivausten
edistyessä hautojen suuntaan siten, että lopulta
alueella oli kahdeksan erillistä koekuoppaa, jotka
on numeroitu roomalaisin numeroin I-VIII.

Koekuopat kaivettiin lapiolla, kaivauslastoilla
ja tarpeen vaatiessa hienokaivausvälineillä, keskimäärin
10 cm:n kerroksina. Pintamaan poiston jälkeen maa
seulottiin. Löydöt otettiin talteen ruuduittain
ja kerroksittain, paitsi ihmisen luut, joita samoin
kuin keväällä otettiin vain näytteeksi. Koekuopista
on tarpeen mukaan piirretty tasokartat 1:50 ja
yksityiskohtakartat 1:10.

Rinteen alaosaan kaivettiin korkeuskäyrien suuntainen
40 metriä pitkä koeoja E. Pintamaa poistettiin 30-
40 cm:n syvyydeltä. Sen jälkeen kaivettiin koekuoppia
säännöllisten välimatkojen päähän toisitaan. Työ
suoritettiin kaivinkoneella jatkuvan valvonnan
alaisena.

Lappeenrantalainen insinööritoimisto Geosaimaa oli
kunnantalon rakennustöitä varten kartoittanut alueen
tarkasti. Heidän tekemäänsä tutkimuskarttaa 1:200
käytettiin yleiskarttapohjana.

Kartta s. 28

Elokuun kaivauksilla oli käytössä kiintopiste 2,
83,36m mpy.

Tutkimustulokset

TALONPOHJA

Talonpohjaa varten avattiin ruudut 84-89/9-18. Koska alueen luoteisosa oli täysin sekoittunut viemäritöiden yhteydessä, rajattiin kaivausalue ensimmäisen tason jälkeen ruutuihin 84-89/13-18. Toisen tason jälkeen aluetta laajennettiin ruutuihin 90/15-18. Talonpohjan varsinainen kaivausalue käsitti siten noin 40m².

Diapositiivit:

45/27952

47/27954

Negatiivit Rho:

79666

79671

Kartat s. 30-35

Talonpohjan alueella maaperä oli noin 10 cm:n turvekerroksen jälkeen pääosin hiilen-, saven- ja hiekansekaista likaista multaa noin 60 cm:n syvyydeltä. Ruuduissa 85-88/15-17 voimakkaasti noki-pitoinen tiilen, hiilen ja talousjätteen sekainen maa jatkui aina 130 cm:n syvyyteen. Multakerroksen alla oli hiekkaa.

Alueen kaakkoisreunasta ruuduista 86-90/18 tuli heti pintamaan poiston jälkeen, noin 10 cm:n syvyydestä esiin tiiltä selvänä rakennelmana. Tiilten alta tuli kattohuopaa; rakennelma oli ilmeisesti sekundaari.

Diapositiivit:

49/27956

50/27957

Ruuduista 86-87/17 tuli noin 20 cm:n syvyydestä hiiltyneen puun kappaleita ohuena arkkumaisena muodostelmana. "Arkun" sisäpuolelta löytyi palaneen

48/27955

luun sirpaleita.

Varsinainen talonpohja muodostui rinteen korkeuskäyrien suuntaisen, pitkänurkalle salvotun pienen hirsirakennuksen hiiltyneistä jäännöksistä.

Diapositiivit:

61/27968
62/27969
63/27970

Ensimmäiset hirret tulivat näkyviin tutkimusalueen alaosasta pintamaan poiston jälkeen, noin 15 cm:n syvyydestä. Hirsirakenteet olivat laajimmillaan toisessa varsinaisessa kaivauskerroksessa, noin 30 cm:n syvyydessä, mutta hiiltyneitä hirren kappaleita tuli vielä neljänneistä ja viidennestä kaivauskerroksesta, noin 70 cm:n syvyydestä.

Negatiivit Rho:

79709
79720
79721

Nurkkakivien kohdalta painuneiden alushirsien lisäksi rakenteet muodostuivat koordinaatiston x- ja y-linjojen suuntaisista hiiltyneistä hirrenkatkelmista, jotka sijaitsivat epäsäännöllisten välimatkojen päässä toisistaan. Rakennus oli ilmeisesti palanut ja seinät romahtaneet.

Toisessa kaivauskerroksessa tuli näkyviin kaksi kivillä reunustettua paalunsijaa ruuduista 87/15 ja 88/17. Näistä ensinmainitussa oli jäljellä pystyssä seisoneen paalun jäänteitä.

79704

Rakennuksen luoteisseinällä, lähellä pohjoisnurkkaa ruuduissa 88-89/14-15 oli noin 80 x 130 cm:n kokoinen nelikulmainen rakennelma. Siinä oli tiheän kiviladelman päällä hirsiiä. Rakennelma vaikutti uunilta,

79705

mutta minkäänlaisia merkkejä tulenpidosta ei ollut havaittavissa.

Ensimmäisen varsinaisen kaivauskerroksen jälkeen alkoi ruutujen 85-88/15-17 alueella erottua selkeärajainen voimakkaasti palaneen maan alue, joka alemmissa kerroksissa jakautui kahdeksi kulmistaan pyöristänyttä neliötä muistuttavaksi läikäksi.

Niistä suurempi, rakennuksen länsinurkassa sijainnut hiiltyneen puun, tiilen, noen, luunsirujen ja talousjätteen sekainen palaneen maan keskittymä jatkui noin 130 cm:n syvyyteen maan pinnasta.

Pienempi keskittymä, joka sijaitsi ensinmainitusta itään, ulottui noin 80 cm:n syvyyteen. Ylemmissä kerroksissa alueet erottuivat puhtaasti punertavan palaneen hiekan läikkinä, alemmissa kerroksissa maa oli mustaa ja erittäin nokipitoista. Alemmista kerroksista tuli runsaasti murskaantunutta tiiltä. Mitään selkeitä rakenteita ei ollut havaittavissa, mutta vaikutti siltä, kuin talon tuhonneen tulipalon keskus olisi sijainnut kyseisellä alueella. Ylempien kerrosten puhdas palanut hiekka oli mahdollisesti kasattu paikalle sammuttajien toimesta palon vielä kytissä.

Talonpohjan alueelta löytyi runsaasti rakennus- ja talousjätettä, kuten nauvoja, vihertävää ikkunalasialasia ja astioiden kappaleita. Lisäksi koko talonpohjan alueelta, erityisesti kaakkoisosista, tuli kaikista kerroksista runsaasti irrallisia, muuhun

Negatiivit Rho:

79729

79730

Diapositiivit:

64/27971

65/27972

maa-ainekseen sekoittuneita ihmisen luun sirpaleita, sekä arkunnauloja ja -heloja. Ne, samoin kuin alueelta löytyneet pieni maitolasinen helmi ja Kristus-monogrammilla IHS koristettu pronssinen sormus kuuluvat ilmeisesti rakennusta edeltäneisiin hautauksiin. Alueelta löytyi myös yhteensä kuusi rahaa. Näistä kaksi, keskiaikaisen ruotsalaisen brakteaatin katkelma ja 2 äyriä Juhana III:n ajalta kuulunevat varhaisenpaan hautausmaa-vaiheeseen. Loput ovat 1800-luvun kahdelta ensimmäiseltä vuosikymmeneltä, ja ajoittanevat rakennusta.

Talonpohja kaivettiin viidenteen tasoon, paitsi palomaakeskittymät, jotka kaivettiin kuopalle.

Kartat s. 30-35

Luetteloidut löydöt:

KM 88091:1-364		
Punasavikeramiikkaa	183 palaa	3611g
Harmaasavikeramiikkaa	4 -"-	57g
Fajanssia	129 -"-	505g
Lasia	174 -"-	2007g
Posliinia	10 -"-	154g
Nauloja	485 kpl.	3464g
Arkun heloja	83 palaa	1125g
Epämääräistä rautaromua	22 -"-	693g
Rappausta		125g
Kuonaa		22g
Kivihiiltä		43g
Luuta		264g
Aseen lukkopiitä	3 kpl.	
Nappeja	4 -"-	
Liitupiipun katkelmia	7 -"-	
Naskaleita	2 -"-	
Silmukkapäinen rautapiikki		
Rautarenras		
Pronssinen vyönsolki	(KM 88091:358)	
Messinkinen sormustin	(:322)	
Pronssinen sormus	(:192)	
Lasihelmi	(:171)	
Veitsen terä, lusikan pesä		
Vara, sarana, lampun kanta		
Hioinkiven katkelma		
Lampaan taljaa		5g

HAUTA-ALUE

(Alue 2, 66-83/17-32)

Kartta s. 36

Koekuoppa I (82/20, 1m²)

Kuoppaa kaivettiin yhden metrin syvyyteen maan pinnasta.

Pintamaan jälkeen maaperä oli 85-90 cm:n syvyyteen
 pehmeähköä ruskeaa sekoittunutta moreenia, jonka jou- Negat. Rho:
 kossa oli runsaasti pieniä luun siruja. Moreenin ala- 7969
 puolella oli kovenpaa puhdasta savensekaista silttiä. Diaposiivi:
 58/27965
 Noin 75 cm:n syvyydessä oli profiilissa puun kappa-
 leita, mahdollisia arkun kappaleita. Kuopasta löytyi
 raha, 1 äyri vuodelta 1597, sekä pieni pronssinen
 kello.

Koekuoppa II (81-82/21-22, n.3,5m²)

Koekuoppa oli maaperältään identtinen koekuopan I
 kanssa. 75 cm:n syvyydestä löytyi kallo, minkä
 tähden kuoppaa laajennettiin mahdollisen hautauksen
 suuntaan. Kallo oli kuitenkin täysin irrallinen.

Koekuoppa III (78-80/25-26, n.2,5m²)

Kartat s. 37, 38

Maaperä oli pintamaan poiston jälkeen ruskeaa sekoit-
 tunutta hiekkaa noin 60 cm:n syvyyteen. Hiekan alla Negatiivit Rho:
 oli savea ja ruosteen sekaista hiesua. Hautakuopan 79716
 79717
 79719
 kohdalla sekoittunut hiekka jatkui noin 85 cm:n
 syvyyteen.

Koekuopasta tuli 60 cm:n syvyydessä näkyviin kallo,
 minkä jälkeen kuoppaa laajennettiin. Ensimmäisessä

varsinaisessa kaivauskerroksessa tuli näkyviin hautakuopan rajat ja osa muuta luurankoa. Luuranko kaivettiin varovasti esiin, kolmannessa tasossa vainaja oli kokonaan näkyvissä.

Kyseessä oli pienikokoisen aikuisen hauta. Vainaja makasi itä-länsi -suunnassa pää muuta ruumista korkeammalla. Olavi Rimpiläinen sanoo kirjassaan "Läntisen perinteen mukainen hautauskäytäntö Suomessa ennen isoavihaa", että 1500-luvun lopulla useimmat vainajat haudattiin vain vaatteeseen käärittynä (Rimpiläinen 1971:119). Vuoden 1571 kirkkojärjestys suositteli yksinkertaista käärimistä pitäen esikuvana Kristuksen käärimistä. Haudan C kuoppa oli kapea, eikä sen yhteydestä löytynyt minkäänlaisia arkunjäännöksiä. Onkin uskottavaa, että vainaja haudattiin ilman arkkua.

Vainajasta otettiin talteen luunäytteet. Lisäksi otettiin maanäytteet pään alta ja käsien kohdalta. Koekuopasta III löytyi myös arkunnauloja, mutta ne eivät olleet yhteydessä hautaan C.

Koekuoppa IV (76-78/18-20, n. 4m²)

Peltomultakerroksen jälkeen maaperä oli ruskeata sekoittunutta hiekkaa noin 70 cm:n syvyyteen. Sen alla oli puhdasta ruosteen värjäämää savipitoista hiesua. Noin 60 cm:n syvyydessä paljastui raajojen luita. Kuoppaa laajennettiin, mutta enempää ei löytynyt. Minkäänlaisia hautakuopan rajoja ei myöskään ollut havaittavissa.

Koekuoppa V (75-77/21-23, n. 3,5m²)

Haudat A ja B

Samoin kuin koekuopassa IV maaperä oli peltomaakeroksen jälkeen ruskeata hiekkaa. Noin 65 cm:n syvyydessä tuli näkyviin kallo, minkä jälkeen kuoppaa laajennettiin.

Kartat s. 39-42

Negatiivit Rho:

79697

79714

79697

Ensimmäisen tason jälkeen oli koekuopassa selvästi havaittavissa kaksi hautakuoppaa, jotka aluksi erotuivat ympäröivästä maa-aineksesta vaaleampina. Molemmat haudat olivat itä-länsi -suuntaisia, vierekkäin, mutta selvästi erillään toisistaan. Haudoista eteläisempää kutsutaan tässä haudaksi A, pohjoisempaa haudaksi B.

Haudassa A oli hyvin säilynyt kallo, muu osa luumangosta oli miltei täysin maatunut, vain raajojen luista oli vähän jäljellä. Vainaja oli "juvenalis", kallon suturat olivat auki, hampaiden purupinta kulumaton ja osa hampaista puhkeamassa.

Haudassa B vainajasta oli jäljellä huonokuntoisen kallon lisäksi osia raajojen luista, kylkiluun katkelmia ja lantioluun siruja. Kyseessä oli iäkäämpi vainaja.

Molemmat vainajat oli ilmeisesti haudattu ilman arkkua; hautakuopat olivat pieniä, eikä arkun jään- teitä löytynyt.

Koekuopassa V, lähellä kuopan itänurkkaa, oli noin 40 cm:n syvyydessä maanpinnasta betonipaalu. Sen alkuperästä ei ollut tietoa. Betonipaalu ei osunut hautakuoppiin.

Haudoista otettiin luunäytteet, sekä maanäytteet päiden alta ja käsien kohdalta.

Koekuoppa VI (73-36/22-28, n. 13m²)

Koekuopaksi VI tässä nimitetty alue muodostui kaivauksen edistyessä laajentamalla ja yhdistämällä useampi aluksi erillinen 1m²:n koekuoppa.

Kartat s. 43, 44

Negatiivit Rho:

79689

79693

79694

79695

79726

Maaperä oli pintamaan poiston jälkeen ruskeaa sekoitettua hiekkaa noin 90 cm:n syvyyteen. Sen alla oli savea ja punertavaa puhdasta hiekkaa. Koekuopan keskellä, noin 50 cm:n syvyydessä oli suurehko maakivi tai kallio.

Diapositiivit:

56/27963

59/27966

60/27967

Ruudusta 73/27 tuli pian pintamaan koneellisen poiston jälkeen, jo noin 40 cm:n syvyydestä esiin luita jokseenkin säännöllisessä muodostelmassa. Kuoppaa laajennettiin, minkä jälkeen kävi ilmi, että aluksi yksittäishautana pidetty luukeskittymä olikin jonkinlainen luukasa, mahdollisesti yhteishauta. Luut eivät muodostaneet kokonaisia, säännönmukaisia luurankoja, mutta osa niistä oli kuitenkin jossakin järjestyksessä. Vaikutti lähinnä siltä, kuin vainajat olisi siirretty maakiven ympärille pitkälle kehittyneessä maatumisen tilassa.

Koekuopasta VI löytyi kolme rahaa. Niistä kaksi, 1/2 äyriä vuodelta 1580 ja vihertävien villakarvojen peittämä 1 äyri vuodelta 1624 löytyi kallojen välitömästä läheisyydestä. Kolmas raha, todennäköisesti myös 1600-luvulta oli samoin vihertävän karvan peitossa.

Aivan koekuopan itäreunassta tuli esiin kiveystä, josta tarkemmin koekuopan VII yhteydessä.

Koekuoppa VII, (75-77/29-30, n. 3,8m²)

Koekuopasta VII tuli 40-50 cm:n syvyydestä kiveys, joka oli koottu erikokoisista luonnonkivistä.

Kiveyksen länsireuna oli koekuopan VI itäosassa.

Kivien yläpuolisista kerroksista tuli runsaasti rakennusjätettä, hakoja ja pultteja. Koekuopan VII alueella kivien alta ei löytynyt mitään, mutta kiveyksen länsireunasta kivien alapuolelta löytyi posliiniesineen katkelma ja luun palanen. Kiveys vaikutti suhteellisen "modernilta!"

Koekuoppa VIII, (72/19, 1m²)

Koekuoppa VIII:n alueella maa oli ilmeisesti viemäritöiden yhteydessä täysin sekoittunut. Vielä metrin syvyydessä maaperä oli mustaa savista täyttömaata.

Luetteloidut löydöt:

KM 88091:365-453		
Punasavikeramiikkaa	34 palaa	505g
Fajanssia	8 -"-	70g
Lasia	10 -"-	82g
Nauloja	237 kpl.	1527g
Arkunhelan katkelmia		160g
Kuonaa		150g
Veitsen teriä	2 -"-	

Nappeja	2 kpl.
Pronssinen kello	(KM 88091:375)
Luinen koruneula	(:428)
Luisia dominonappuloita	2 kpl (:452)
Kohokuvioinen lasihelmi	(:453)
Rautainen hakanen	
Hihnanjakaja	
Nelikulmainen pronssilaatta	
Pyöreä, kupera pronssilaatta	
Viikatteen terän katkelma	
Rautainen taltta	
Lukon osa	
Puinen verkkoneula	

Luunäytteet:

KM 88091:478
Hauta C

Kallo
Alaleüka
Coxae
Sacrum
Os pedis/os manus
Selkänikamia

KM 88091:479
Hauta A

Kallo
Alaleuka

KM 88091:480
Hauta B

Kallon osia
Leukaluun osia

KM 88091:365-453
Luuta

404g

KOEOJA E
(68/27-67)

Koeoja E täsmensi haudausmaan kaakkoisrajan. Välillä
68/27-51 luita tuli kaikista koekuopista. Ruudun
68/51 jälkeen maaperä muuttui kovaksi ja luut
loppuivat kokonaan.

Lopuksi

Taipalsaaren kirkonkylän kunnantalon tontilla on sijainnut pitäjän vanha hautausmaa, joka on ollut käytössä 1500-luvun jälkipuoliskolta ainakin 1700-luvulle.

Vainajat on haudattu kalmistoon itä-länsi -suuntaisesti, osa arkuissa, ja osa vaatteeseen käärittynä. Joillekin vainajille on pantu hautaan mukaan raha. Tämän tyyppiset hautaukset ajoittuvat 1500-luvun lopulle ja 1600-luvun alkuun.

Kunnan uuden virastotalon rakennustöiden alle jääneeltä alueelta tutkittiin pitkänurkalle salvottu, ilmeisesti yksihuoneinen hirsirakennus, joka lienee ollut asuinkäytössä. Se rakennettiin hautausmaan päälle todennäköisesti 1700-luvun lopulla. Hirsirakennus tuhoutui palossa ilmeisesti 1800-luvun alkupuolella.

Kesän 1988 kaivauksien "Hauta-alue" on kunnan uuden virastotalon piha-alueetta, ja sinne muodostetaan puisto hautausmaan muistoksi.

Helsingissä 2. 1. 1990

Jukka Nevalainen

TAIPALSAARI 1988

Luettelo negatiiveista:

- 79664 Talonpohja, piirretään tasoa 1.
- 79665 Talonpohja, taso 1 näkyvissä.
- 79666 Talonpohja, etelänurkka tasossa 2.
- 79667 Koeoja E:tä avataan koneellisesti.
- 79668 Koeoja E avattuna. Kuva luoteesta.
- 79669 Raivataan hauta-alueetta (alue 2).
- 79670 Talonpohja. Kaivetaan kerrosta 1.
- 79671 Talonpohja. Kaivetaan kerrosta 1. Kuva etelästä.
- 79672 Kiveystä talonpohjassa. Keskellä lasihelmi.
- 79673 Hauta-alueelta (alue 2) poistetaan pintamaata.
- 79674 Talonpohja. Taso 2, ruutu 88/17.
- 79675 Talonpohja, kaivetaan kerrosta 2.
- 79676 Talonpohja, etelänurkka tasossa 2.
- 79677 Talonpohja, viimeistellään tasoa 2.
- 79678 Talonpohja, viimeistellään tasoa 2.
- 79679 Talonpohja, paalunsija ruudussa 86/15. taso 2.
- 79680 Talonpohja. ruudut 86-88/17-18. Taso 2.
- 79681 Hauta-alueetta tasoitetaan lapiolla pintamaan jälkeen.
- 79682 Poistetaan koeojan C peittona ollutta muovia.
- 79683 Pintamaan poistoa hauta-alueelta.
- 79684 Poistetaan koeojan B peittona ollutta muovia.
- 79685 Kiveystä ruuduissa 89/16-17.
- 79686 Työkuva lounaasta. Edustalla seulotaan.
- 79687 Hauta-alue lännestä. Työkuva.
- 79688 Paalunsijoja ruudussa 86/15, taso 3.
- 79689 Koekuoppa VI . Ruudut 74-76/24-26. Taso 1.
- 79690 Koekuoppa I kaivetaan.
- 79691 Koekuoppa I pohjaan kaivettuna.
- 79692 Koekuoppa VI laajennuksen jälkeen. 73-76/26-28.
- 79693 Koekuoppa VI laajennuksen jälkeen. Taso 1.
- 79694 Luukeskittymä koekuopasta VI. 73/27, Taso 1.
- 79695 Luukeskittymä koekuopasta VI. 73-76/26-28, Taso 1.
- 79696 Pääkallo haudasta A koekuopasta V. 75/21, taso 1.

Rho 79697 Koekuoppa V, taso 2, Haudat A ja B.
79698 Koekuoppa V ruuduissa 75-76/21-23, kuva lännestä.
79699 Koekuoppa III, 78/25. Pääkallo haudasta C.
79700 Talonpohja tasossa 3. Kuva pohjoisluoteesta.
79701 Talonpohja tasossa 3. Kuva etelästä.
79702 Talonpohja tasossa 3. kuva idästä.
79703 Talon itänurkka. Taso 3, ruutu 88/17.
79704 Paalunsija ruudussa 86/15. Taso 3.
79705 Talonpohja ruudut 88/14-15. Kuva lounaasta.
79706 Yksityiskohta ruudusta 86/13.
79707 Talonpohja ruudut 88/14-15. Kuva luoteesta.
79708 Talonpohja lännestä. Taso 3.
79709 Talonpohja lännestä. Taso 3.
79710 Talonpohja. Piirretään tasoa 3. Kuva lännestä.
79711 Talonpohja, Taso 3. Kuva lännestä.
79712 Talonpohja, taso 3 kuva pohjoisesta.
79713 Talonpohja, taso 2, kuva luoteesta.
79714 Koekuoppa V, Haudat A ja B idästä. Taso 3.
79715 Koekuoppa V. Kuva lännestä.
79716 Koekuoppa III, hauta C idästä. Taso 3.
79717 Koekuoppa III, kuva pohjois-koillisesta.
79718 Koekuoppa V. Haudat A ja B. Taso 3.
79719 Koekuoppa III, hauta C idästä. Taso 3.
79720 Talonpohja. Taso 4. koillisesta.
79721 Talonpohja. Taso 4. pohjoisesta.
79722 Talonpohja. Taso 4. länsilounaasta.
79723 Talonpohja. Taso 4 länsilounaasta.
79724 Koekuoppa VI lännestä tasossa 2. Ruudut 73-76/21-28.
79725 Koekuoppa VI itäreunaa. Yläoikealla koekuoppa VII.
79726 Yksityiskohta koekuopassa VI. Taso 2.
79727 Kiveystä koekuopassa VII. Ruutu 76/29 koillisesta.
79728 Talonpohja tasossa 5. Kuva lännestä.
79729 Talonpohja tasossa 5. Kuva koillisesta.
79730 Talonpohja tasossa 5. Kuva pohjoisesta.
79731 Talonpohja. Hiilikeskittymä pohjaan kaivettuna.

TAIPALSAARI 1988

Luettelo diapositiiveista:

- 20/27927 Kunnantalontontti lounaasta, rannasta päin.
- 21/27928 Koeoja B:n paikka ylhäältä, koillisesta.
- 22/27930 Avataan koeoja B:tä, kuva etelästä.
- 23/27931 Kunnantalons paikka rannasta. Etualalla rantaan täyttömaalle rakennettu pallokenttä.
- 24/27932 Työkuva, omenapuusta karsitaan oksaa, koeoja C:n paikka rannasta katsottuna.
- 26/27933 Koeoja C ylhäältä, poistetaan pintamaata.
- 27/27934 Koeoja B:tä laajennetaan kaakkoon päin.
- 28/27935 Koeoja C ylhäältä pintamaan poiston jälkeen.
- 29/27936 Talonpohjan nurkkasalvosta.
- 30/27937 Koeoja D:n pintamaan poisto. Kuva etelästä.
- 31/27938 Koeoja D ylhäältä.
- 32/27939 Koeoja B hauta 2 idästä. Ruudut 78/32-33.
- 33/27940 Koeoja B hauta 2 lännestä.
- 34/27941 Ruudut 78-79/32-33 etelästä. Taso 3.
- 36/27943 Koeoja C ylhäältä. Työkuva.
- 37/27944 Täytettyä rantaa, pallokenttä lounaasta.
- 38/27945 Vanha kunnantalo "Väinölä"portailta. Edustalla pysäköintipaikaksi tasoitettu osa ent. kalmistoa.
- 39/27946 Tutkimusalue etelästä. Taustalla kirkon torni.
- 40/27947 Koeoja B hauta 2. Kaivetaan kerrosta 3.
- 41/27948 Peitetään koeojaa B.
- 42/27949 Kuva Säästöpankin kulmalta yli ent. hautausmaan.
- 43/27950 Kunnantalontontti, purettavia rakennuksia .
- 44/27951 Pintavaaitusta, työkuva.
- 45/27952 Pintamaan poistoa talonpohjan päältä. Luoteesta.
- 46/27953 Purettavat rakennukset lännestä.
- 47/27954 Talonpohja, kaakkoisreuna tasossa 1.
- 48/27954 Talonpohjan kaakkoisreuna tasossa 1. Kuvan keskellä näkyy ehkä palaneen haudan jäännöksiä.
- 49/27956 Talonpohja. Taso 1 pohjoisesta.
- 50/27956 Talonpohja. Taso 1 luoteesta.

- 51/27958 Talonpohjaa viimeistellään tasoon 2.
- 52/27959 Talonpohja. Piirretään tasoa 2.
- 53/27960 Hirsiä ruudussa 80/15.
- 54/27961 Hauta-alue (alue 2) lännestä. Ensimmäiset koekuopat.
- 55/27962 Jussi seuloo.
- 56/27963 Luukeskittymä koekuopassa VI. Ruutu 74/26.
- 57/27964 Talonpohja. Kaakkoisreuna tasossa 3.
- 58/27965 Koekuoppa 1 pohjaan kaivettuna. Ruutu 82/20.
- 59/27966 Näytteiden ottoa koekuopasta VI. Ruutu 73/26.
- 60/27967 Koekuoppa VI tasossa 1. Ruudut 73-76/25-28.
- 61/27968 Talonpohja. Taso 3 lounaasta.
- 62/27969 Talonpohja. Taso 3 koillisesta.
- 63/27970 Talonpohja. Taso 3 lännestä.
- 64/27971 Otetaan hiilinäytteitä talonpohjan tasosta 4.
- 65/27972 Talonpohja. Taso 5 koillisesta.

Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista

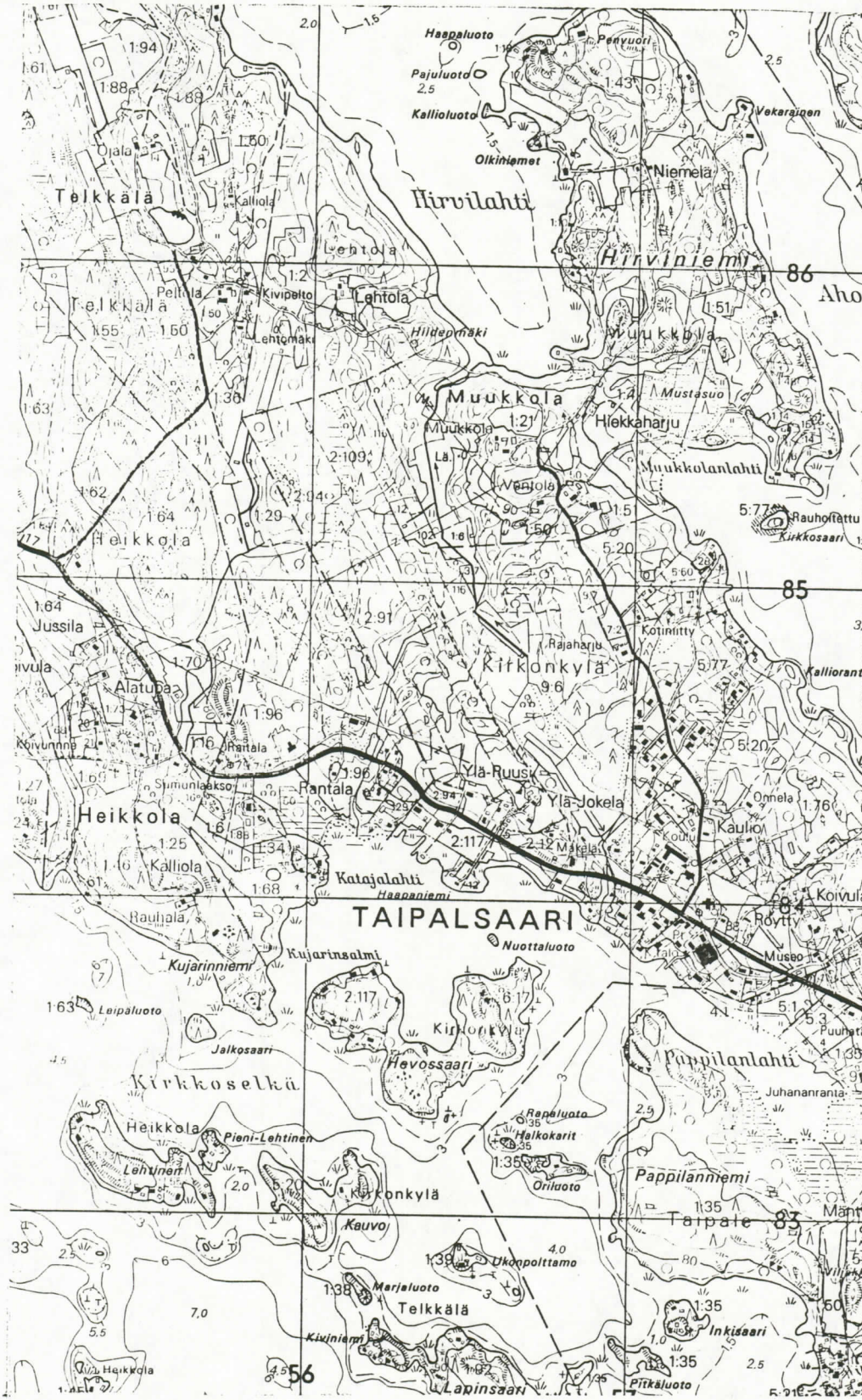
PIIR. SIGN.

- Kopio Maanmittaushallituksen peruskartasta 3134 05 TAIPALSAARI, 1:20000. 1983. A4.	s. 27	
- Yleiskartta, 1:500. A3.	s. 28	36.831/1
- Tasot 1-4 ruutujen 78-79/32-34 alueelta. 1:50, A4.	s. 29	36.831/2
- Vaaituskartta talonpohjasta, (84-90/9-18) 1:50, A3.	s. 30	36.831/3
- Talonpohjan taso 1.(84-89/9-18) 1:50, A3.	s. 31	36.831/4
- Talonpohjan taso 2. (84-89/9-18) 1:50, A3.	s. 32	36.831/5
- Talonpohjan taso 3. (84-90/9-18) 1:50, A3.	s. 33	36.831/6
- Talonpohjan taso 4. (84-90/9-18) 1:50, A3.	s. 34	36.831/7
- Talonpohjan taso 5. (84-90/9-18) 1:50, A3.	s. 35	36.831/8
- Vaaituskartta hauta-alueelta (alue 2, 66-83/17-32) 1:100, A3.	s. 36	36.831/9
- Hauta C koekuopassa III. (78-80/25-26) Taso 2 1:10, A3.	s. 37	36.831/10
- Hauta C (III, 78-80/25-26) Taso 3, 1:10, A3.	s. 38	36.831/11
- Haudat A ja B koekuopassa V. (75-77/21-23) Taso 2, 1:10. A3.	s. 39	36.831/12
- Haudat A ja B. (V, 75-77/21-23) Taso 3, 1:10, A3.	s. 40	36.831/13
- Haudat A ja B (V, 75-77/21-23) Taso 4, 1:10, A3.	s. 41	36.831/14
- Profiilikartta koekuopan V (75-77/21-23) kaakkois- kulmasta. 1:25, A4.	s. 42	36.831/15
- Koekuoppa VI (73-75/26-28) Taso 1. 1:50, A4.	s. 43	36.831/16
- Koekuoppien VI ja VII (73-77/22-30) taso 2. 1:50, A4.	s. 44	36.831/17

Kopio peruskartasta 1:20000

TAIPALSAARI 3134 05

Maanmittaushallitus 1983



6786

6785

6784

6783

3556

3557

TAIPALSAARI KK. KUNNANTALONTONTTI

H. Nevanlinna 1988




KARTTA RUUTUJEN 78-79/32-34 ALUEELTA

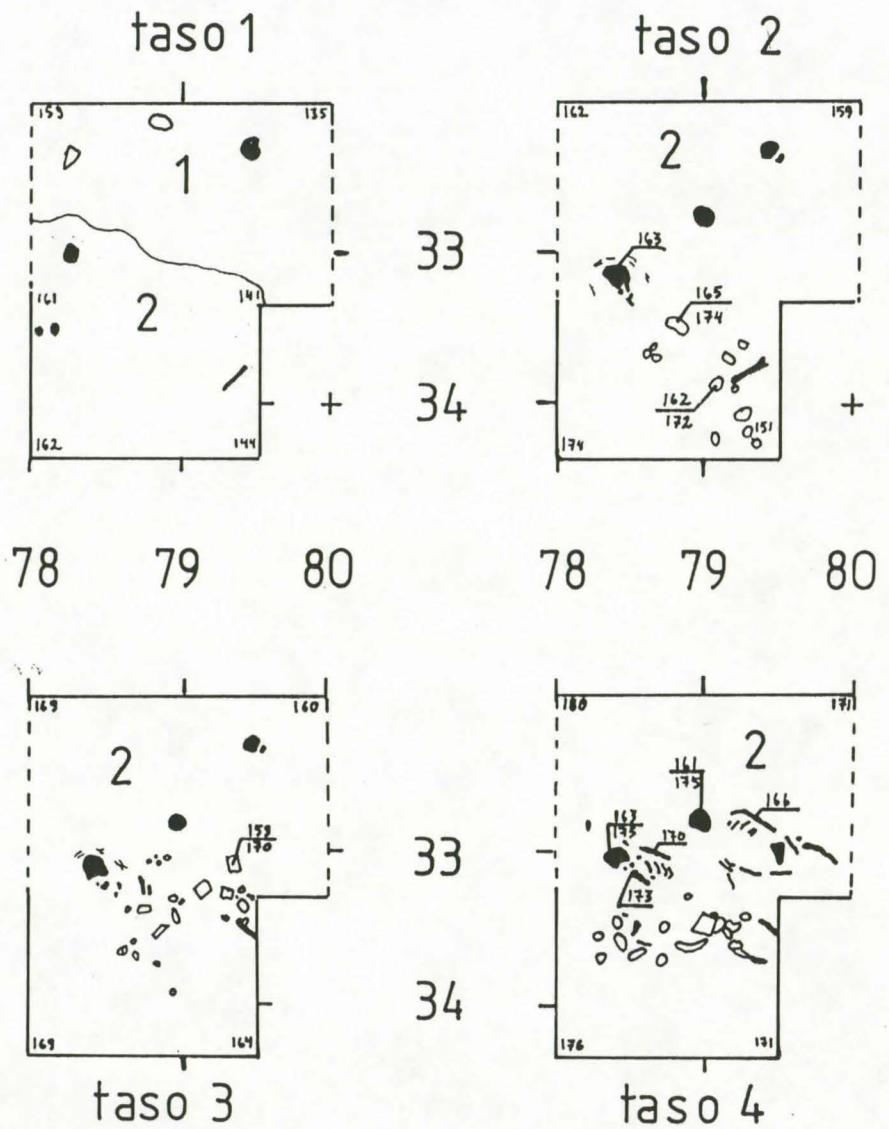
MK 1:50  1 m

Kp = 81,82 m mpy. Koneen lukema 215

Piirt. HN



- 1 Peltomaa
- 2 Likainen hiekka
-  Puu
-  Luu
-  Kivi



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI

H. NEVANLINNA 1988

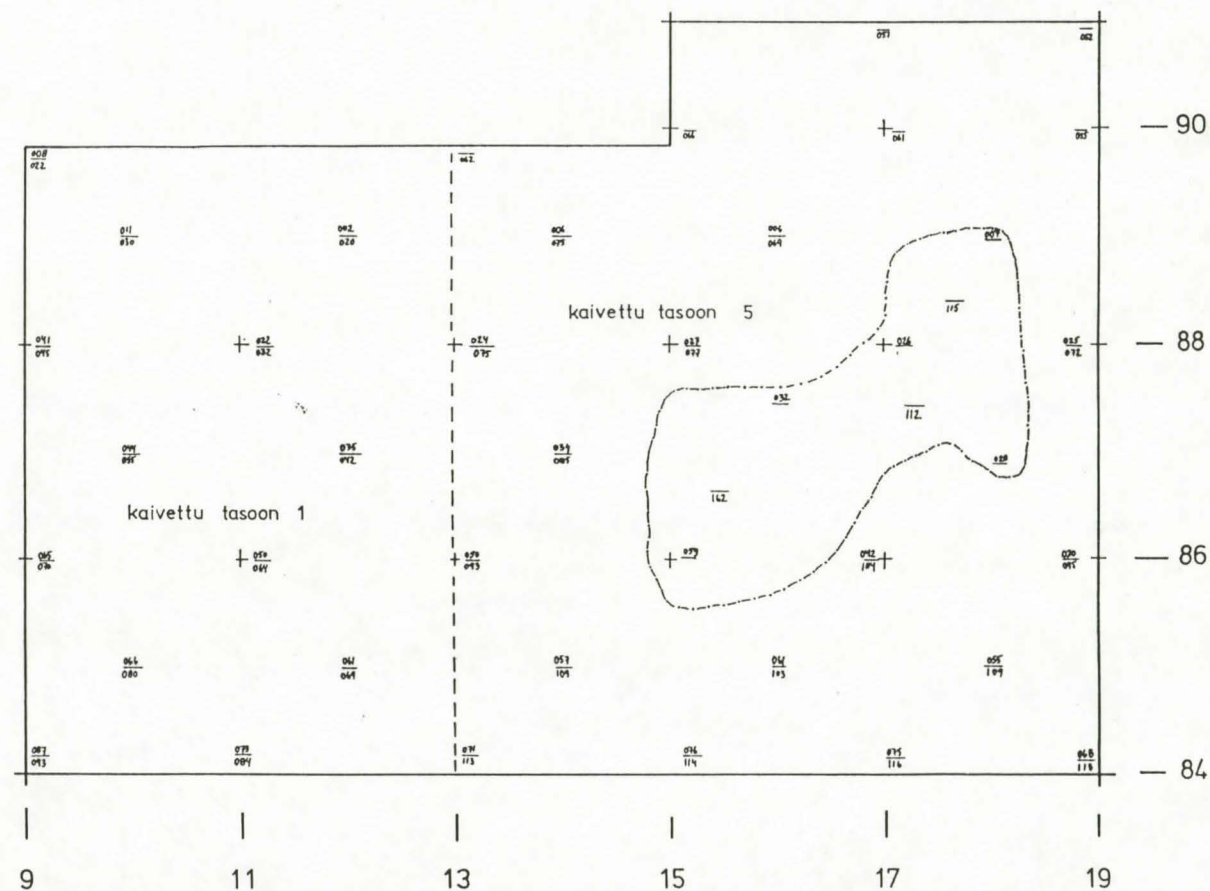
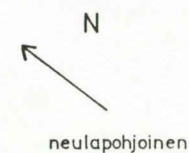
Pinta- ja pohjavaaituskartta
ruutujen 84-90/9-18 alueelta

Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

MK $\frac{1}{50}$ \longleftarrow 1m

Piirt. O. Rähälä

○ Alue kaivettu yli 50 cm syvemmälle
kuin taso 5, jossa alueella oli
hirsä, hiiltä ja tiiliä.



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI

H. NEVANLINNA 1988

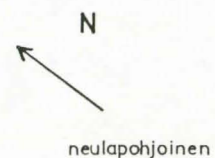
Tasokartta ruutujen 84- 89/9-18 alueelta







Taso 1

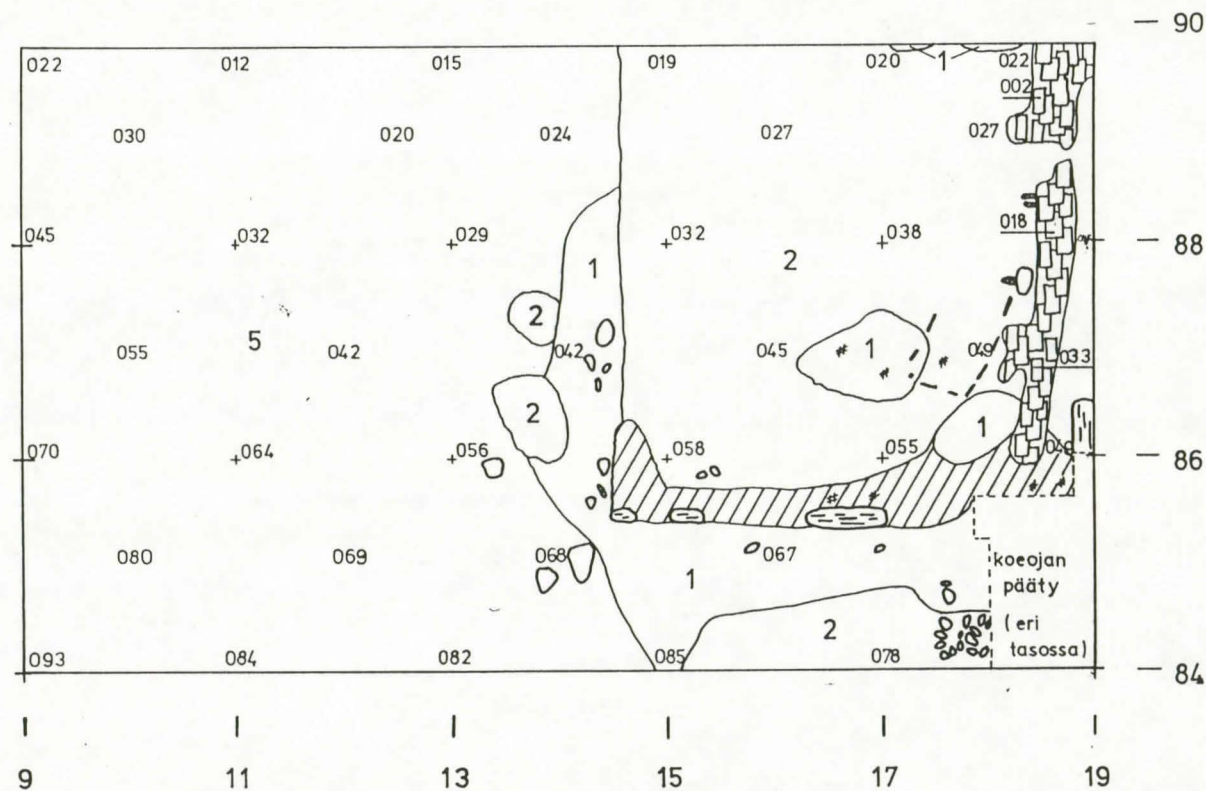
Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

MK $\frac{1:50}{\text{---}} 1\text{m}$

Piirt. Oili Rähälä



- 1 kellanruskea hiekka
- 2 multa
-  hiilen sekainen tumma maa
-  tiiliseinän jäännöksiä
-  hirsi
-  luita
-  kivi
-  hiilirantu
- # yksittäinen hiili
- 5 ruskea, sekoittunut maa




TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI

H. NEVANLINNA 1988

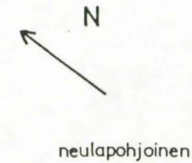
Tasokartta ruutujen 84- 89/9-18 alueelta






Taso 2

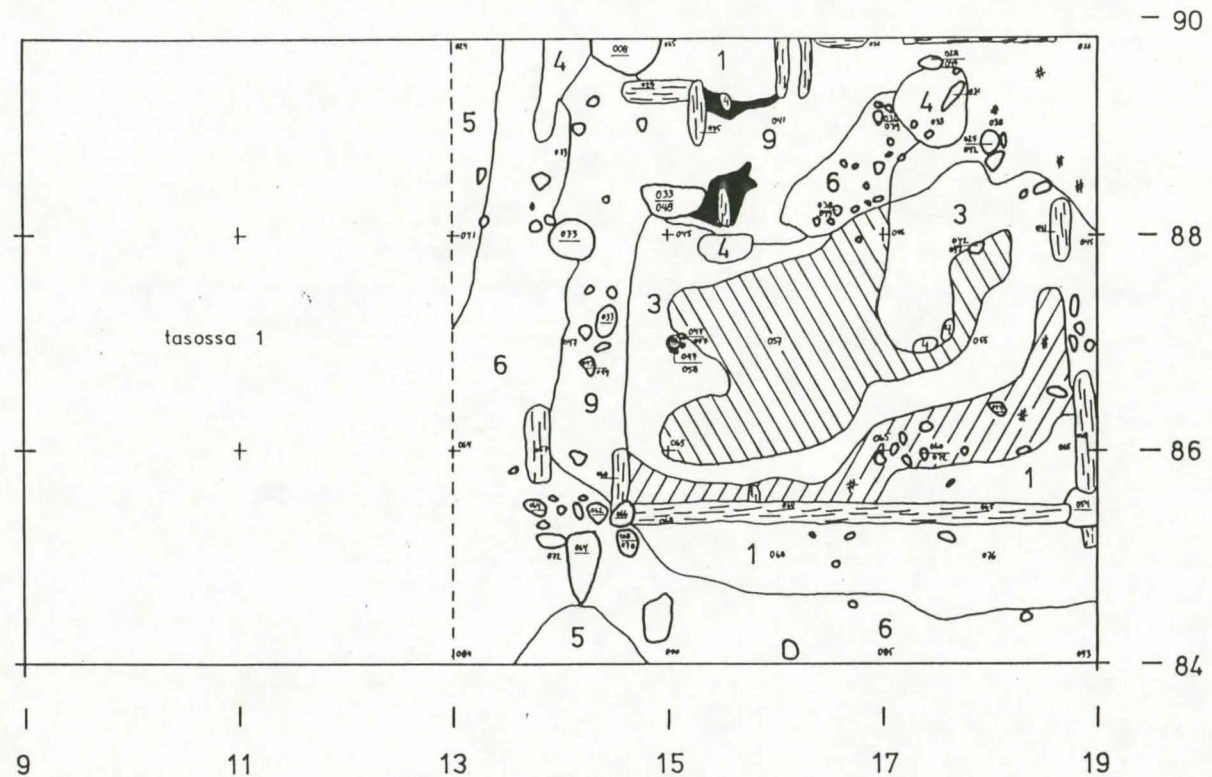
Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

MK 1:50  1m

Piirt. Oili Räihälä



- 1 kellanruskea hiekka
- 3 humuspitoinen tumma maa
- 4 savi
- 5 ruskea sekoittunut maa
- 6 tummanruskea sekoittunut maa
- 9 kellanruskean hiekan ja humuspitoisen tumman maan sekoitus
-  hiilen sekainen tumma maa
-  tumma kellanpunertava hiekka.
-  hirsi
-  kivi
-  hiiltä
- # yksittäinen hiili
- ⊙ pystyssä oleva hirren pätkä



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI

H. NEVANLINNA 1988








Tasokartta ruutujen 84-90/9-18 alueelta

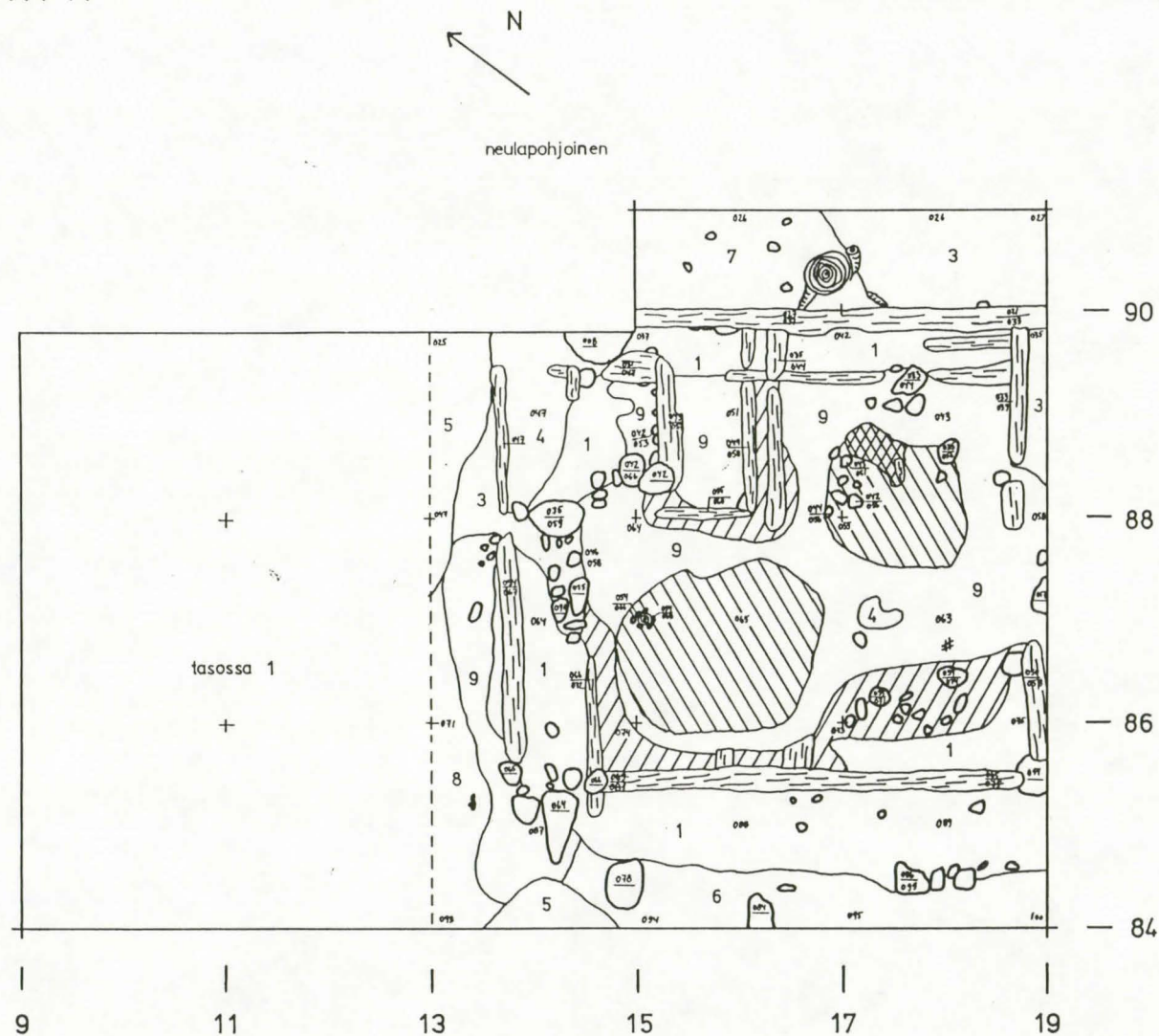
Taso 3

Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

MK ~~1:50~~ 1m

Piirt. Oili Rähälä

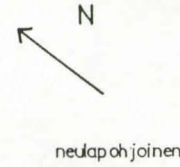
- | | |
|---|---|
| 1 | kellanuskea hiekka |
| 3 | humuspitoinen tumma maa |
| 4 | savi |
| 5 | ruskea sekoittunut maa |
| 6 | tummanruskea sekoittunut maa |
| 7 | vaaleanruskea hieno hiekka |
| 8 | punertava, karkea, sekoittunut maa |
| 9 | kellanuskean hiekan ja humuspitoisen tumman maan sekoitus |
|  | hiilen sekainen tumma maa |
|  | tumma kellanpunertava hiekka |
|  | tiiliä, puunkappaleita, multaa |
|  | hirsi |
|  | kivi |
|  | omenapuun juurakko |
|  | pystyssä oleva hirren pätkä |
| * | yksittäinen hiili |






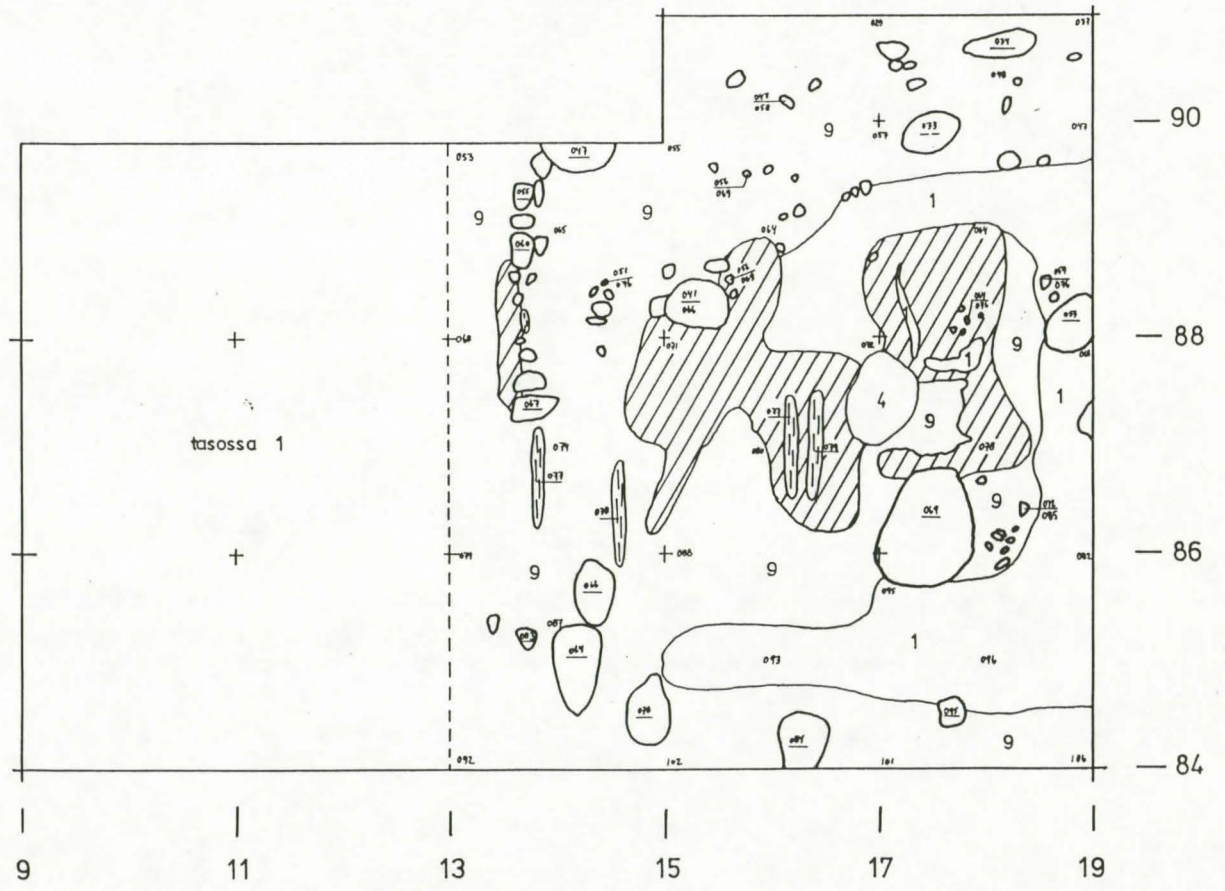
TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI

H. NEVANLINNA 1988

Tasokartta ruutujen 84-90/9-18 alueelta
 Taso 4
 Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124
 MK 1:50 1m
 Piirt. Oili Räihälä



- 1 kellanruskea hiekka
- 4 savi
- 9 kellanruskean hiekan ja humuspitoisen tumman maan sekainen maa
-  hiilen sekainen tumma maa
-  hirsi
-  kivi



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI

H. NEVANLINNA 1988

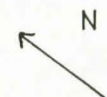
Tasokartta ruutujen 84-90/9-18 alueelta

Taso 5







Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

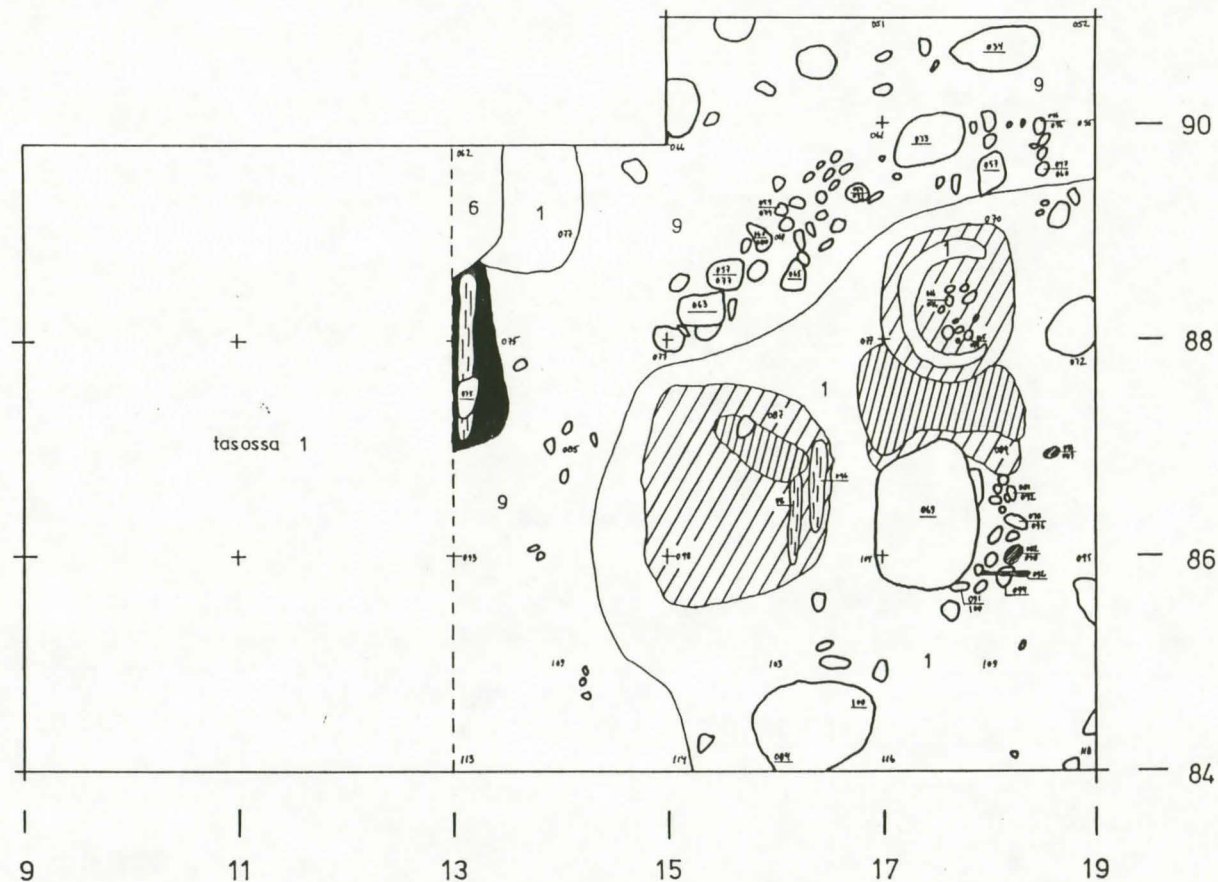
MK ~~1:50~~ 1 m

Piirt. Oili Räihälä



neulapohjoinen

- 1 kellanruskea hiekka
- 6 tummanruskea sekoittunut maa
- 9 kellanruskean hiekan ja humuspitoisen tumman maan sekainen maa
-  hiilen sekainen tumma maa
-  savi, tiiliä seassa
-  luita
-  hirsi
-  kivi
-  hiiltä



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI
H. NEVANLINNA 1988

Yksityiskohtakartta haudasta
ruutujen 78-80/25-26 alueella.

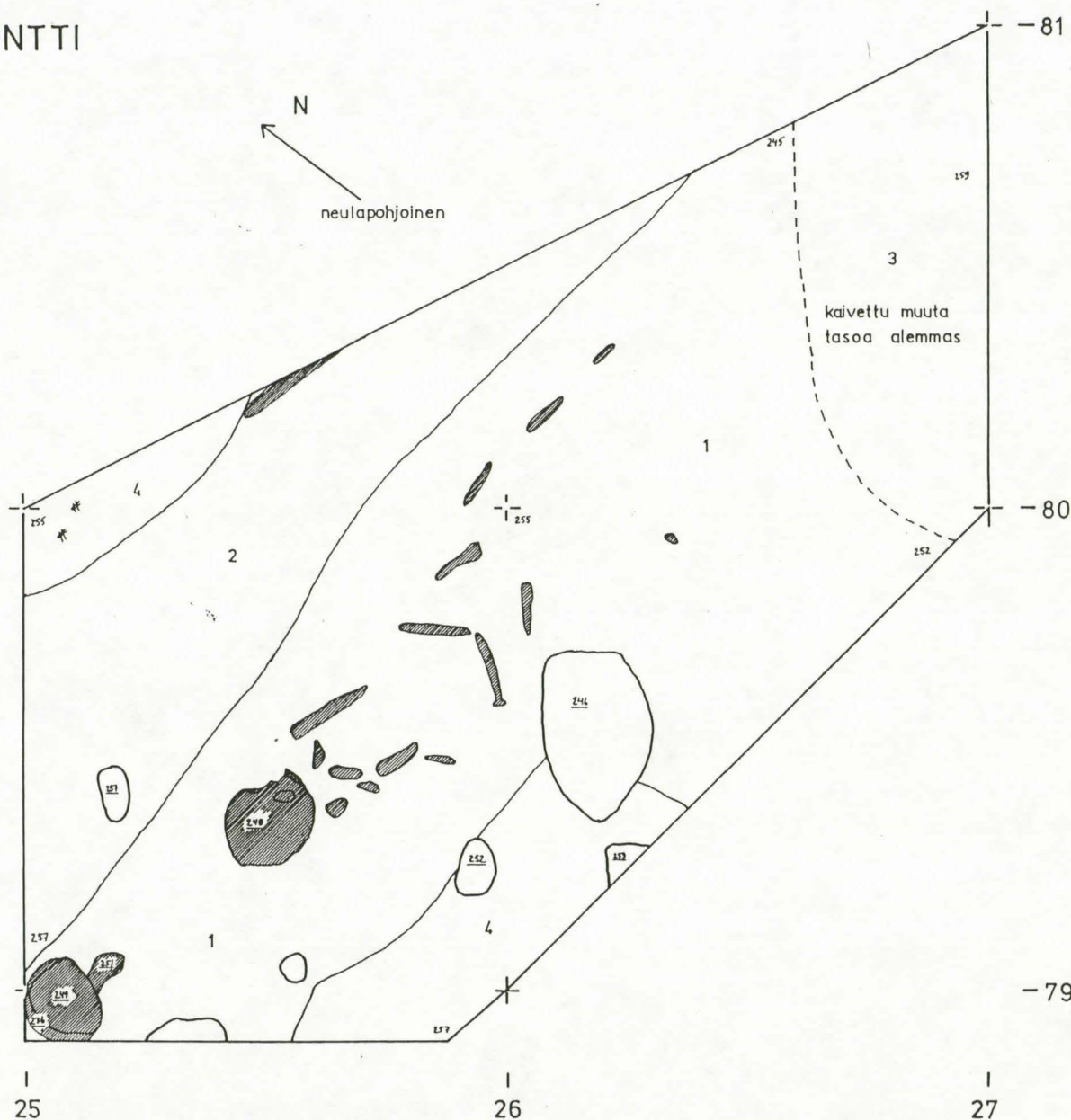
Taso 2

Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

MK ~~1:10~~ 10 cm

Piirt. O. Rähälä

- | | |
|---|---------------------|
| 1 | ruskea hiekka |
| 2 | vaalea ruostehiekka |
| 3 | tumma ruostehiekka |
| 4 | savi |
| # | hiili |
| ○ | kivi |
| ◐ | luu |



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI
H. NEVANLINNA 1988

Yksityiskohtakartta haudasta
ruutujen 78-80/25-26 alueella.

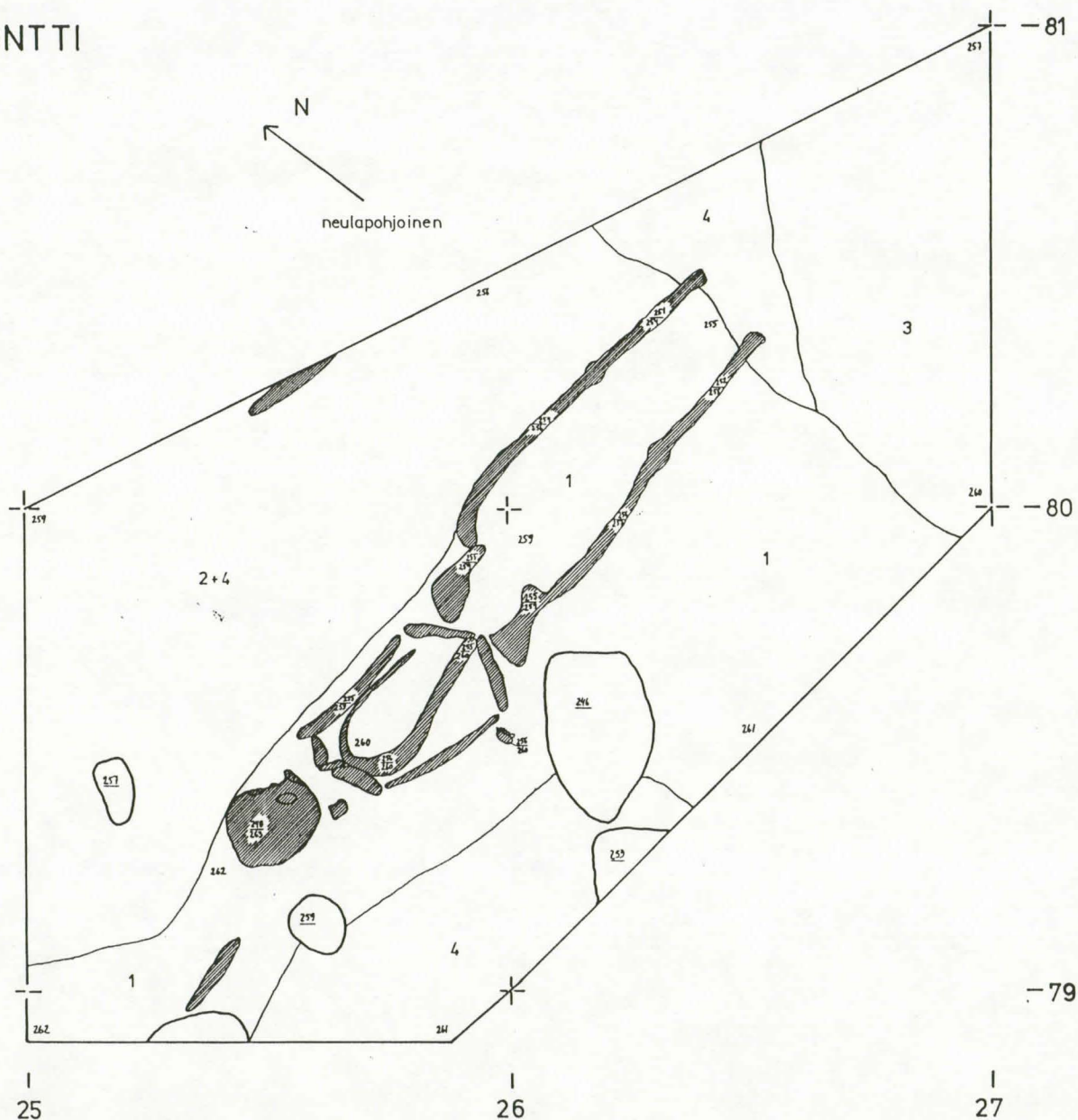
Taso 3

Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

MK 1:10 10 cm

Piirt. O. Rähälä

- | | |
|---|---------------------|
| 1 | ruskea hiekka |
| 2 | vaalea ruostehiekka |
| 3 | tumma ruostehiekka |
| 4 | savi |
| ○ | kivi |
| ◐ | luu |



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI
H. NEVANLINNA 1988

Yksityiskohtakartta haudoista
ruutujen 75-77/21-23 alueella.

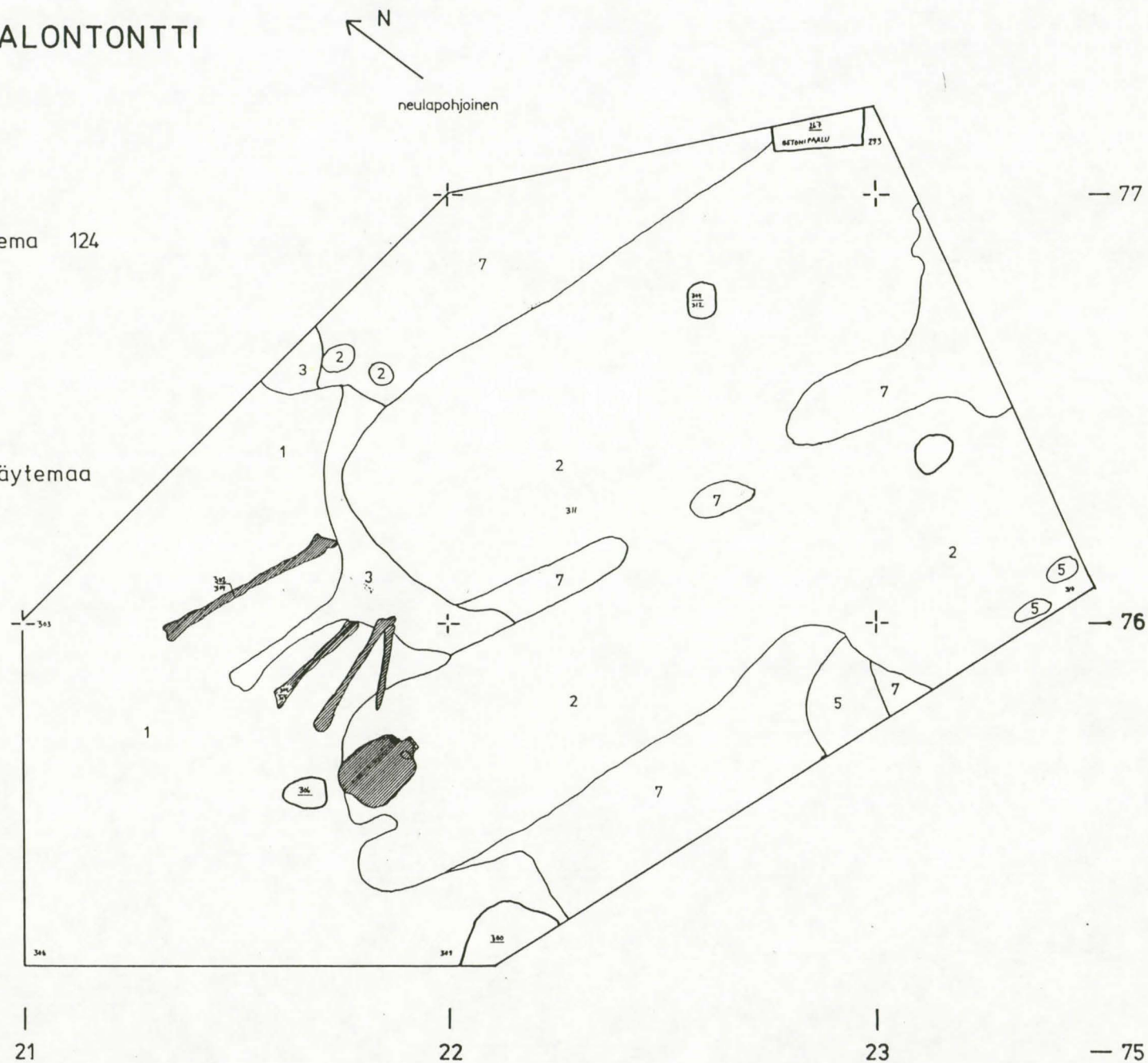
Taso 2

Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

MK 1:10 10 cm

Piirt. O. Rähälä

- 1 ruskea humuksensekainen maa
- 2 vaaleanruskea hiekka, haudan täytemaa
- 3 ruosteinen savipitoinen maa
- 7 ruskea hiekka
- 5 hiilimaa
- kivi
- luu



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI
H. NEVANLINNA 1988

Yksityiskohtakartta haudoista
ruutujen 75-77/21-23 alueella.

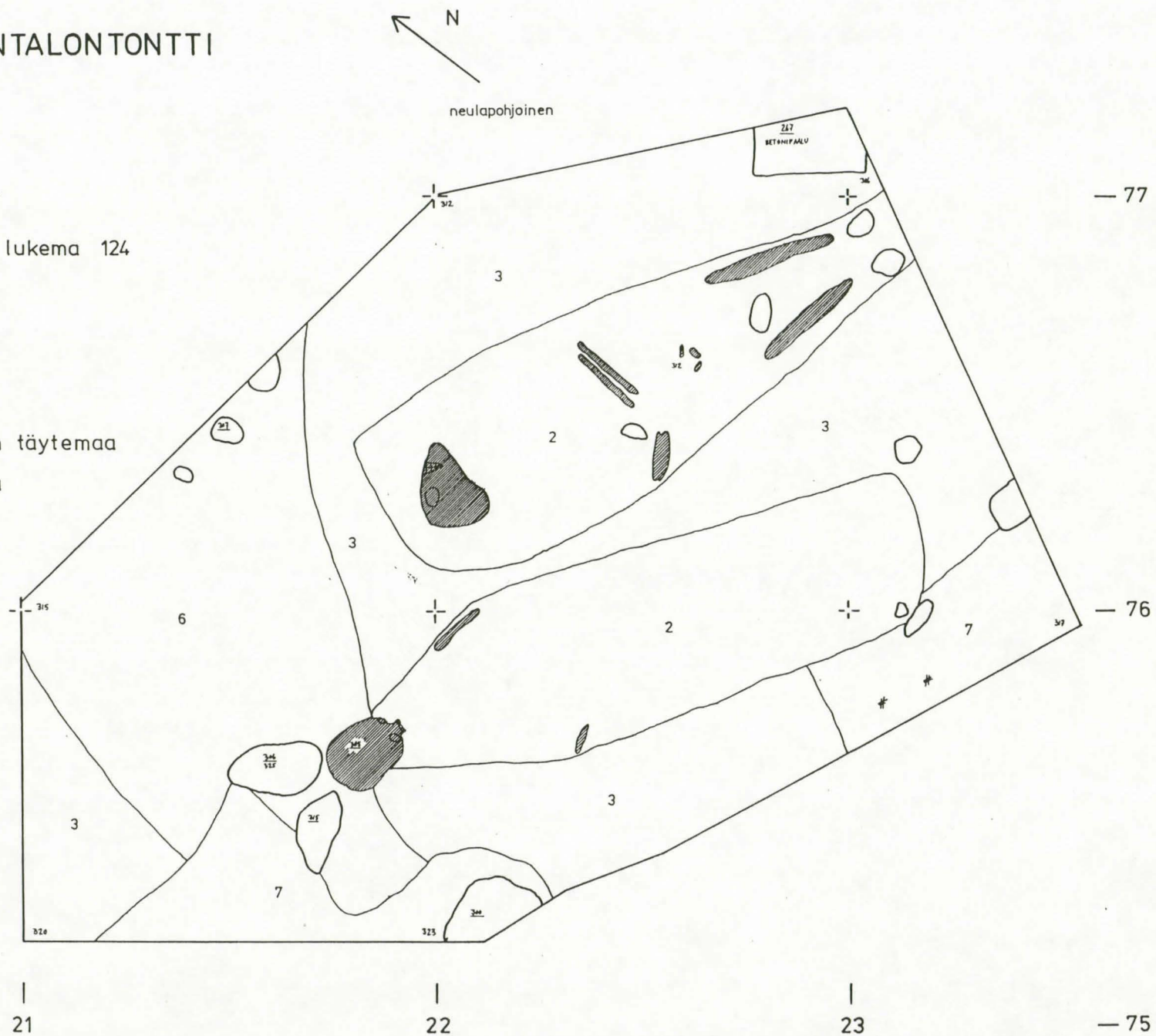
Taso 3

Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

MK 1:10 — 10 cm

Piirt. O. Rähälä

- 2 vaaleanruskea hiekka, haudan täytemaa
- 3 ruosteinen savipitoinen maa
- 6 tumma ruostemaa
- 7 ruskea hiekka
- kivi
- # hiili
- ◌ luu



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI
H. NEVANLINNA 1988

Yksityiskohtakartta haudoista
ruutujen 75-77/21-23 alueella.

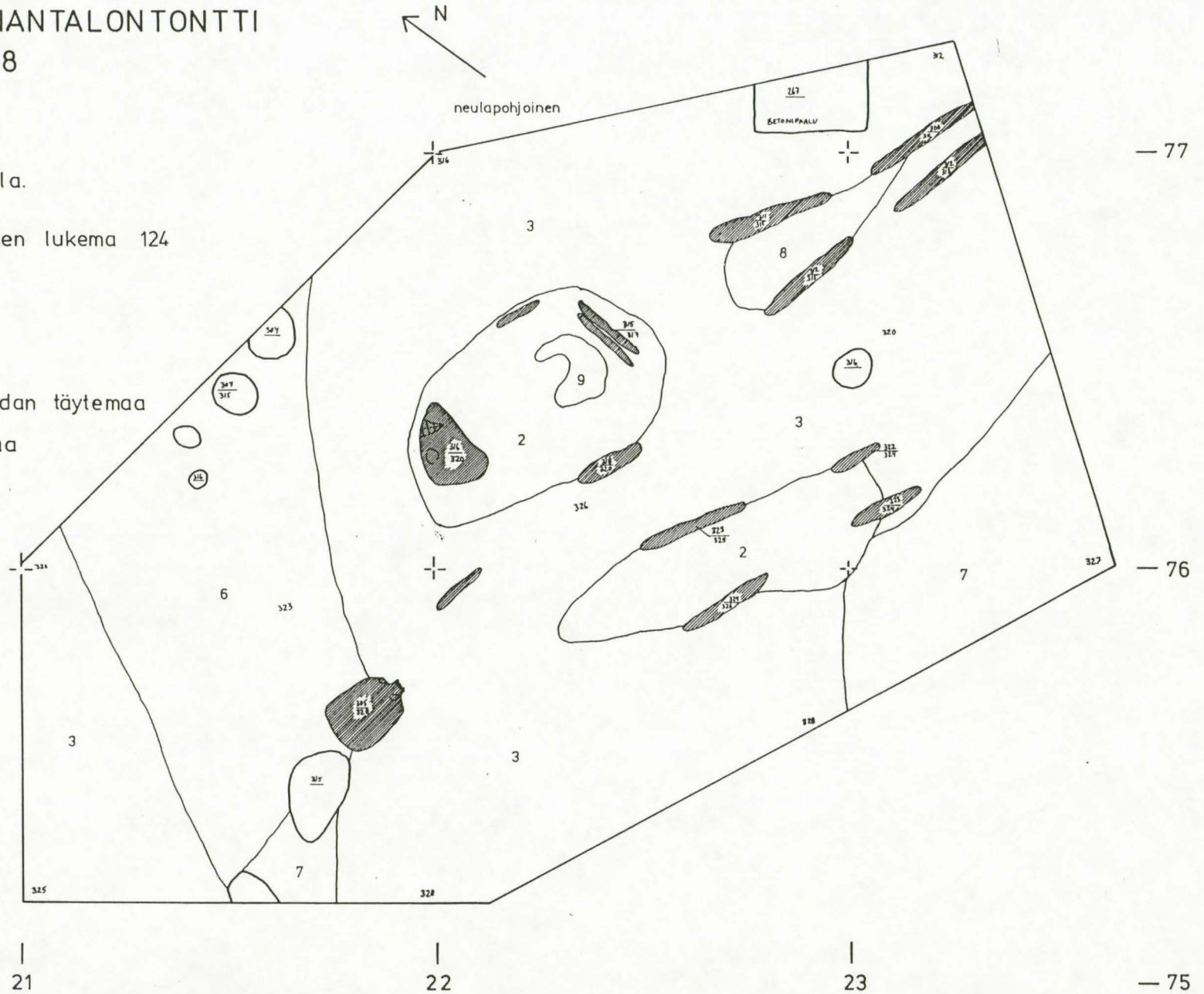
Taso 4

Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124

MK $\frac{1:10}{10\text{ cm}}$

Piirt. O. Rähälä

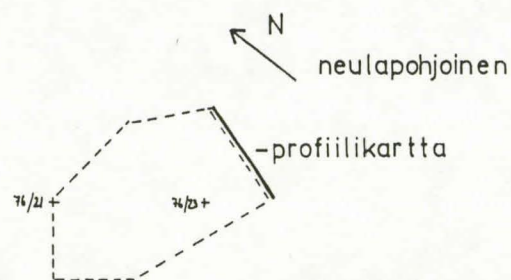
- 2 vaaleanruskea hiekka, haudan täytemaa
- 3 ruosteinen savipitoinen maa
- 6 tumma ruostemaa
- 7 ruskea hiekka
- 8 savi
- 9 musta maa
- kivi
- luu



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI
H. NEVANLINNA 1988

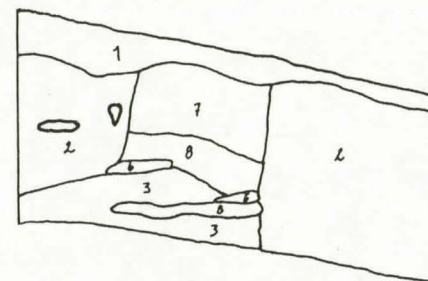
Profiilikartta alueen 75-77/21-23
kaakkoiskulmasta.

MK 1:25 — 25 cm
Piirt. O. Rähälä



- 1 ruskea humuksen sekainen maa
- 2 vaaleanruskea hiekka, haudan täytemaa
- 3 ruosteinen savipitoinen maa
- 6 tumma ruostemaa
- 7 ruskea hiekka
- 8 savi
- Ø kivi

77.2/23.1



TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI
H. NEVANLINNA 1988

Tasokartta ruutujen 73-75/26-28 alueelta.

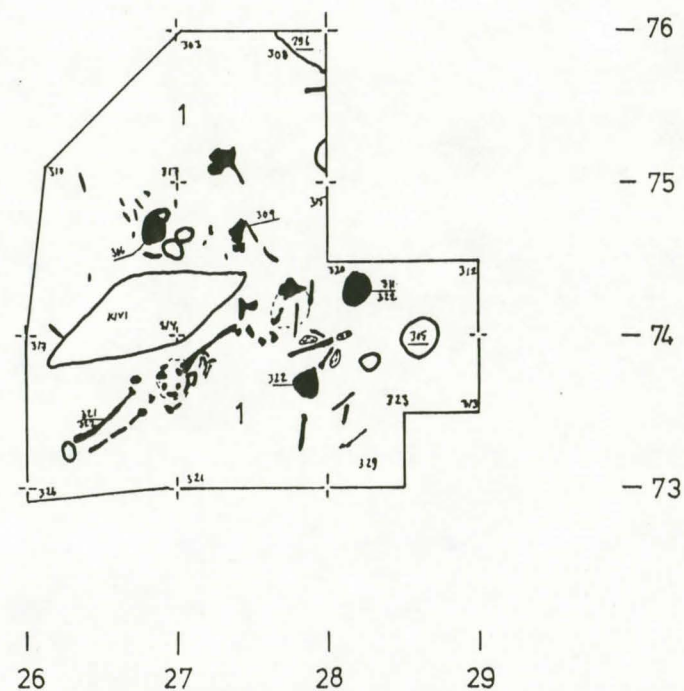
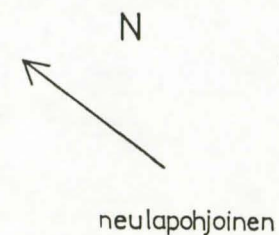
Taso 1

Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124.

MK 1:50 — 50 cm

Piirt. O. Rähälä

- 1 ruskea hiekka
- ♣ luu
- kivi
- ☉ puu
- ⊙ koholla oleva maakerros




TAIPALSAARI KK KUNNANTALONTONTTI

H. NEVANLINNA 1988



Tasokartta ruutujen 73-77/22-30 alueelta.

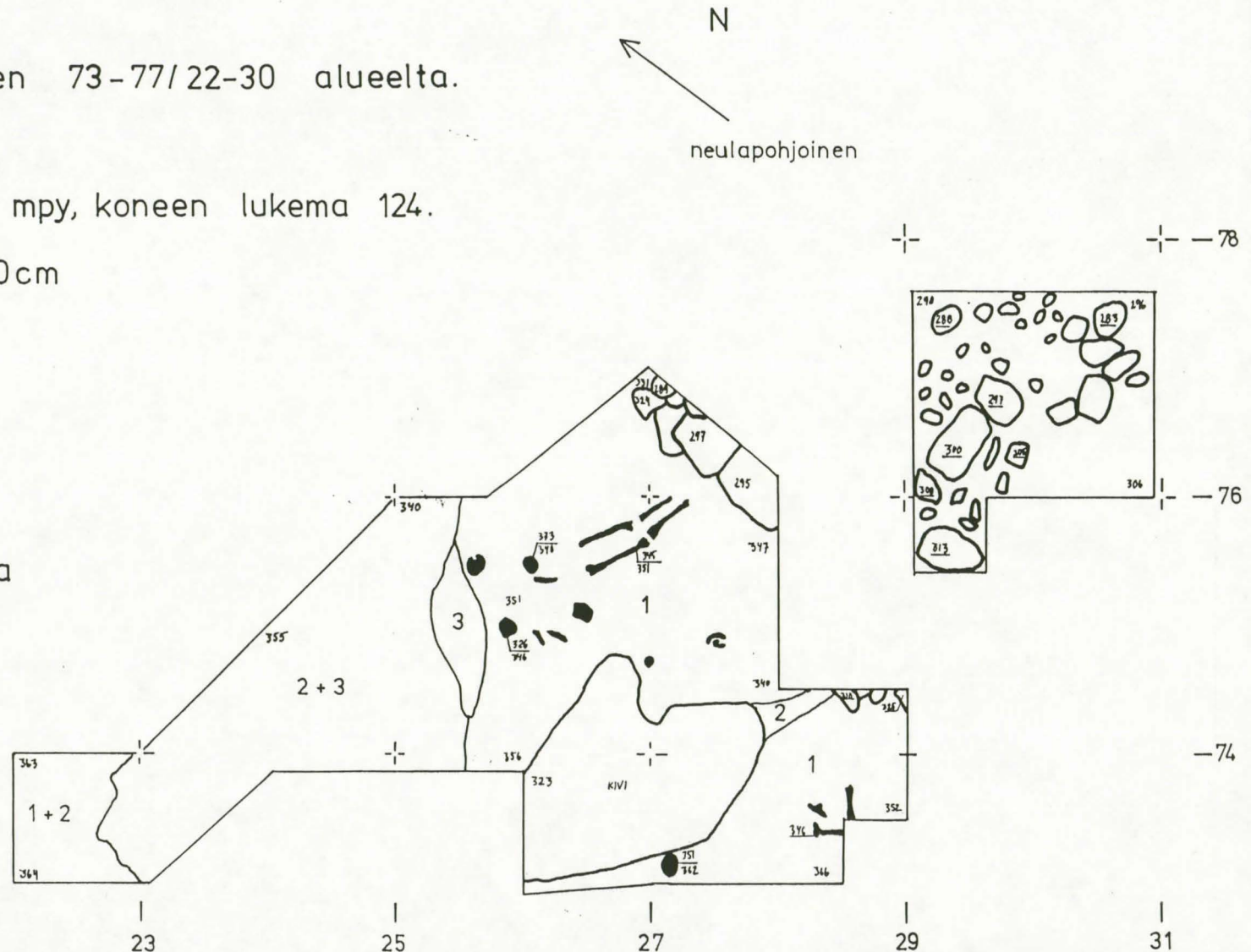
Taso 2

Kone₂ kp₂ = 83,36 m mpy, koneen lukema 124.

MK 1:50  50 cm

Piirt. H. Nevanlinna

- 1 ruskea hiekka
- 2 punertavahiekka
- 3 savi
-  luu
-  kivi





Talonpohja. Etelä-
nurkka tasossa 2.

NEG. RHO. 79666



Koeoja E avattuna.
Kuva luoteesta.

NEG. RHO. 79668



Talonpohja. Kaivetaan
kerrosta 1. Kuva
etelästä.

NEG. RHO. 79671



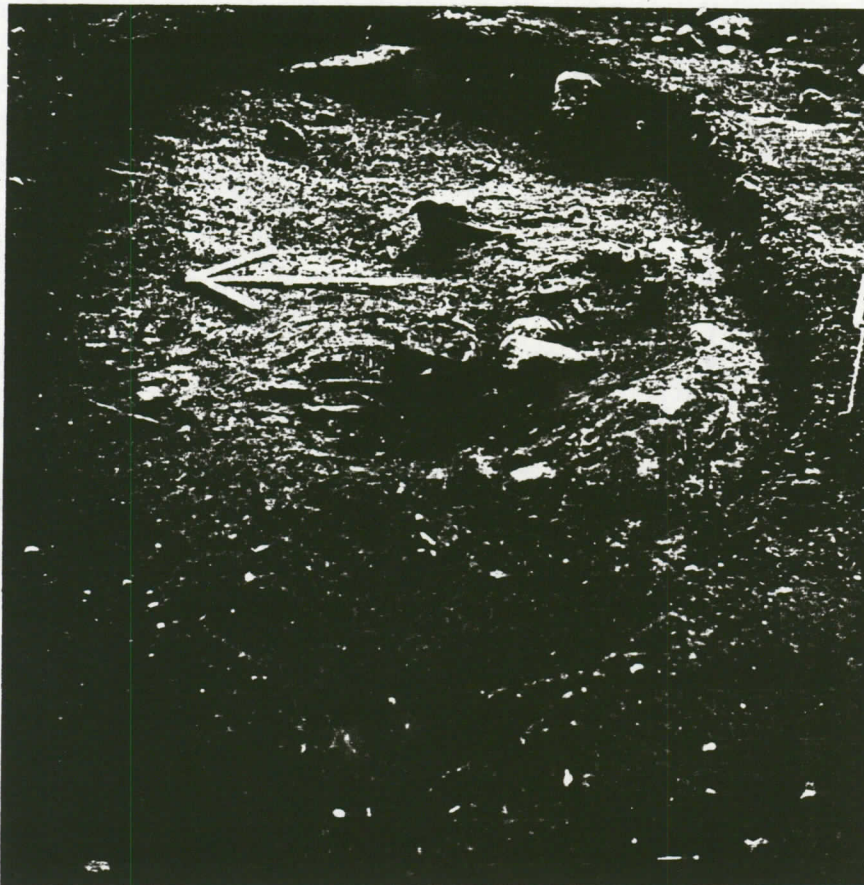
Hauta-alueelta (alue 2)
poistetaan pintamaa
koneellisesti.

NEG. RHO. 79673



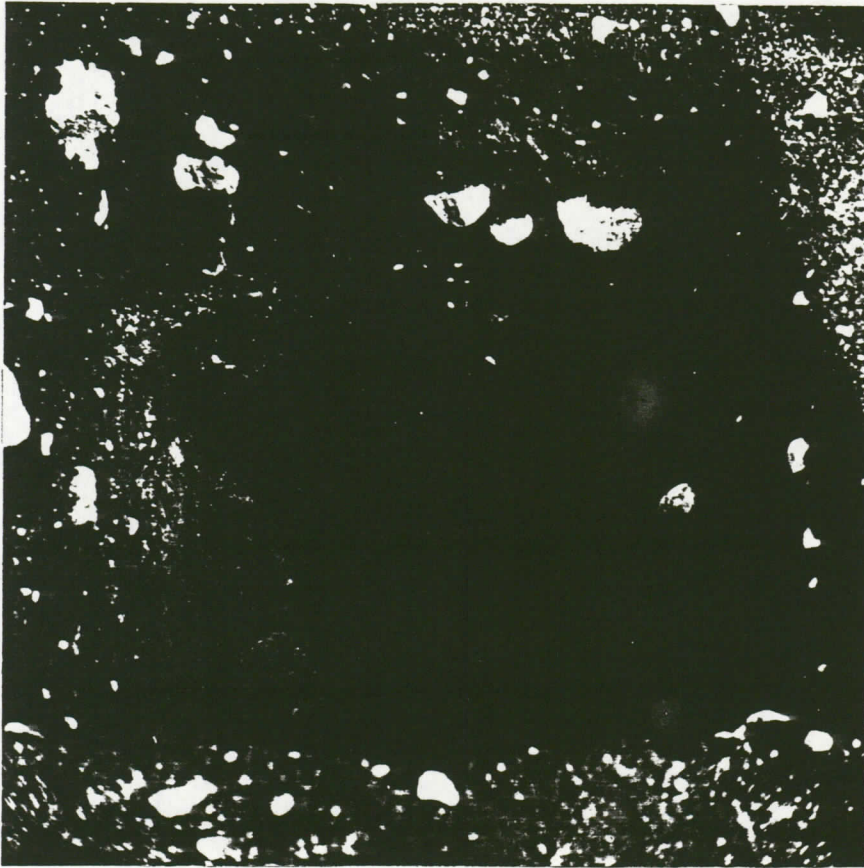
Työkuva, edustalla
seulotaan. Kuva
lounaasta.

NEG.RHO.79686



Koekuoppa VI ennen laa-
jennusta. Ruudut 74-76/
24-26. Taso 1.

NEG.RHO.79689



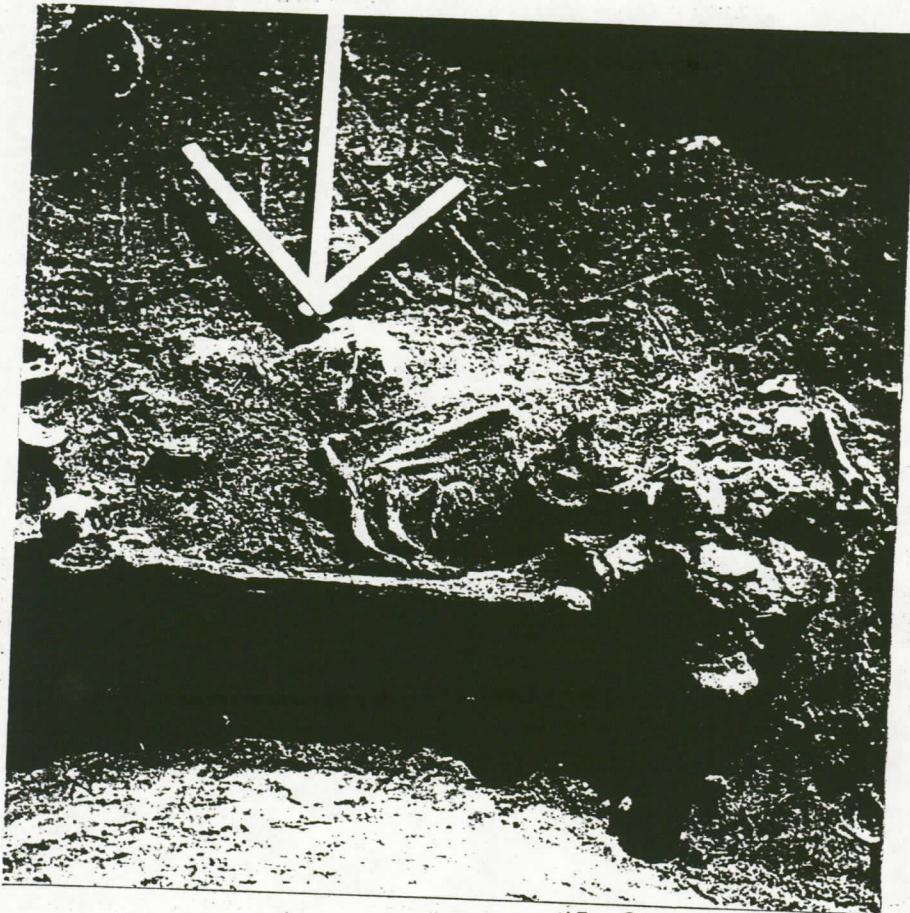
Koekuoppa 1. pohjaan
kaivettuna.

NEG.RHO.79691.



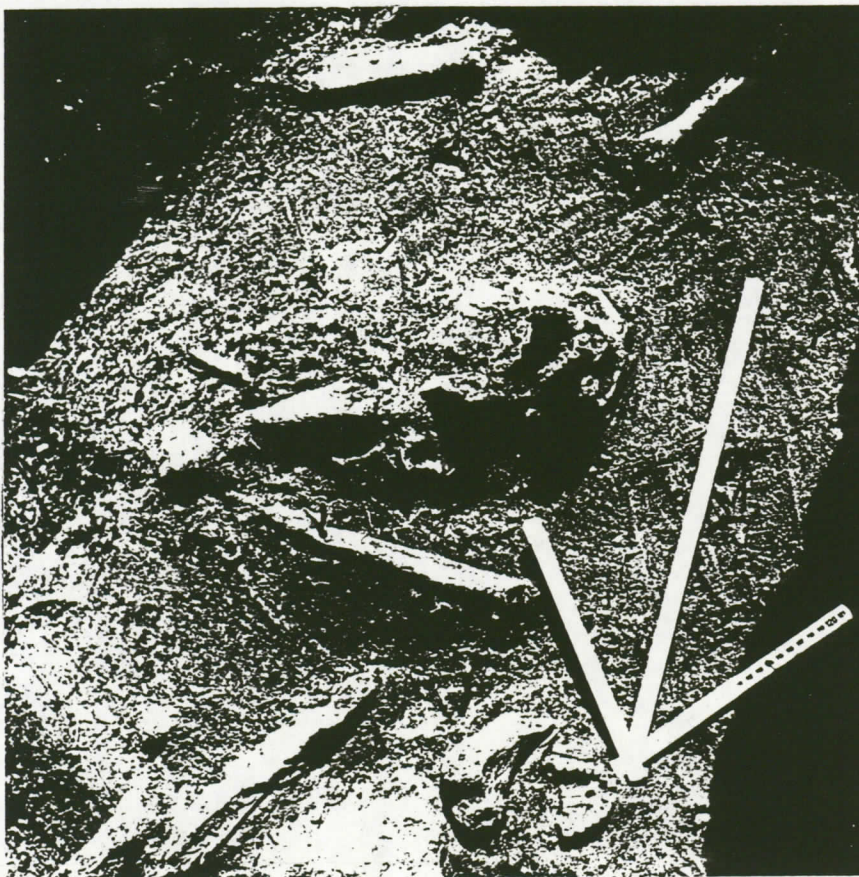
Koekuoppa VI laajennuk-
sen jälkeen. Ruudut
73-76/26-28. Taso 1.

NEG.RHO.79693



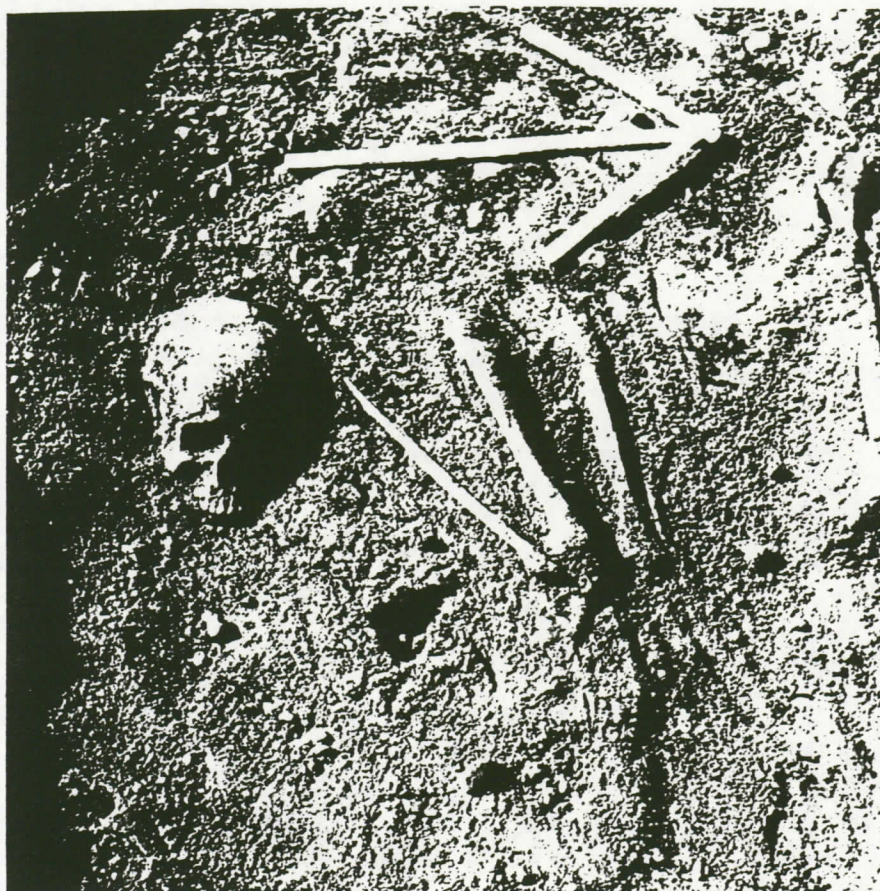
NEG.RHO.79694

Luukeskittymä koekuo-
pasta VI. Ruutu 73/
27, taso 1.



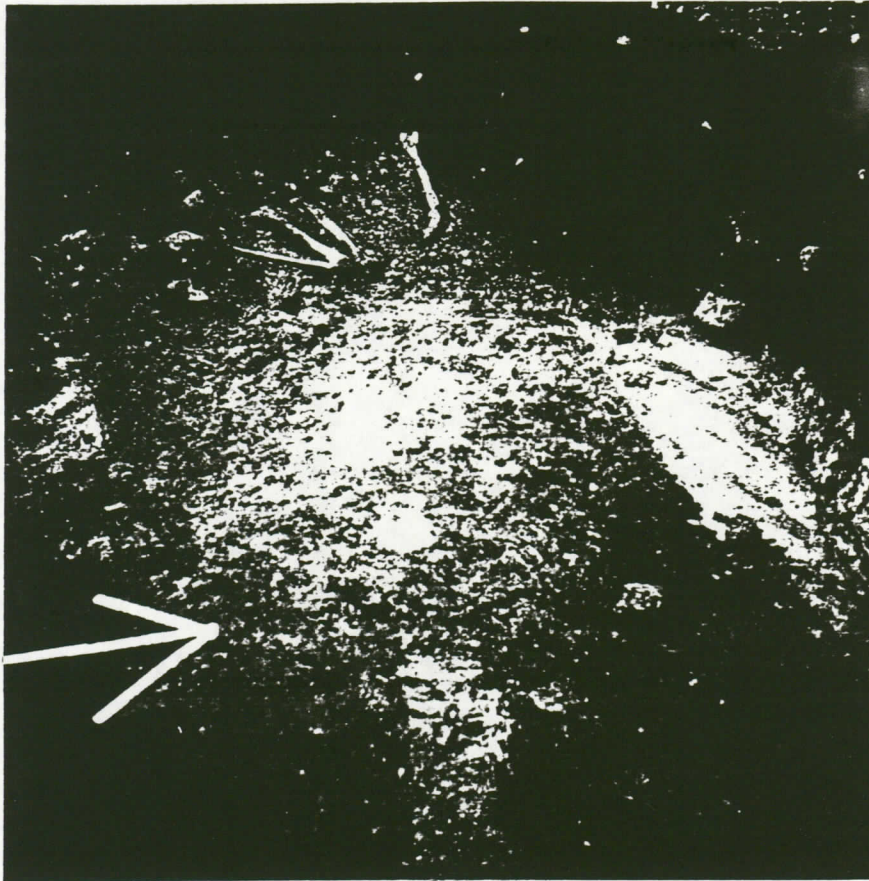
NEG.RHO.79695

Luukeskittymä koekuo-
pasta VI. Ruutu 73-76/
26-28, taso 1.



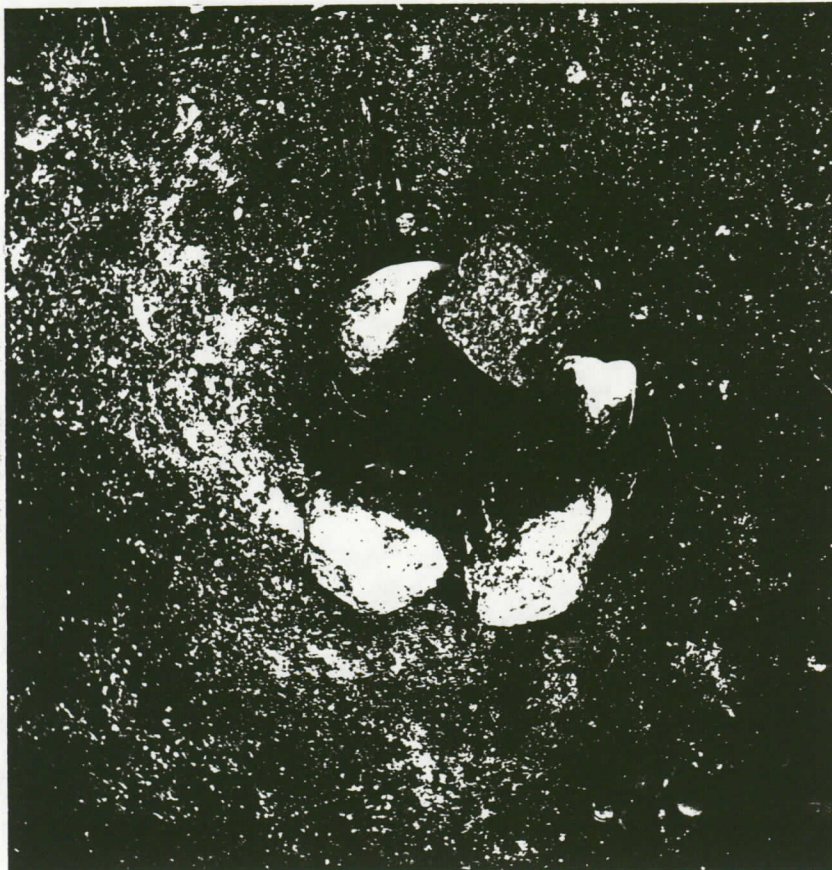
NEG. RHO. 79696

Pääkallo haudasta A koekuopassa V. Ruutu 75/21, taso 2.



NEG. RHO. 79697

Koekuoppa V ruuduissa
75-76/21-23. Taso 2.
Hautojen A ja B
kuoppien ääriviivat
näkyvissä. Haudasta A
myös pääkallo.



NEG. RHO. 79704

Paalunsija ruudussa
86/15. Taso 3.



NEG. RHG. 79705

Yksityiskohta talonpohjasta. Ruudut 88/14-15. Kuva lounaasta.



Talons pohja lännestä.

Taso 3.

NEG. RHO. 79708

Koekuoppa V. Haudat A ja B
idästä. Ruudut 75-76/21-22.

Taso 3.

NEG. RHO. 79714



Koekuoppa III, hauta C
idästä. Taso 3.

NEG.RHO. 79716.



Koekuoppa III, hauta C.
Kuva pohjois-koillisesta.

NEG.RHO. 79717



Koekuoppa V haudat A ja B
ruudut 75-76/25-26.

Taso 3.

NEG.RHO.79718



Koekuoppa III hauta C
idästä. Ruudut 78-79/25-26.

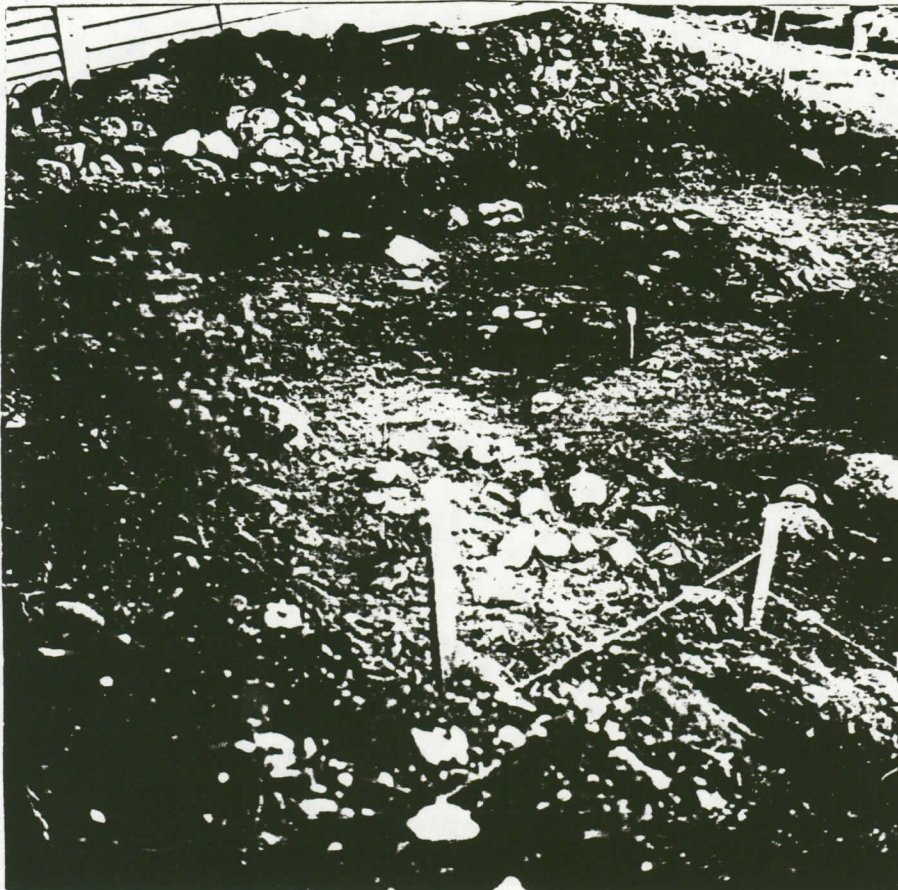
Taso 3.

NEG.RHO.79719



Talonpohja, taso 4
koillisesta.

NEG. RHO. 79720



Talonpohja, taso 4
pohjoisesta.

NEG. RHO. 79721



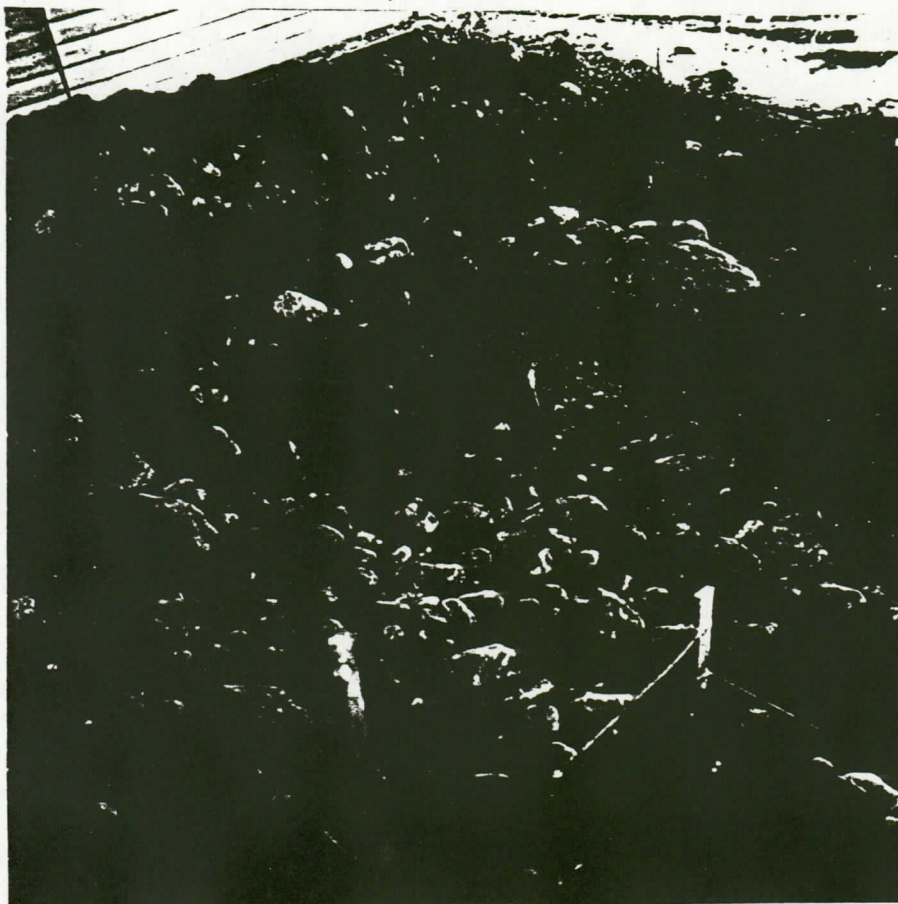
Yksityiskohta koe-
kuopassa VI tasossa 2.
Ruutu 74-76/26-27.

NEG.RHO.79726



Talonpohja tasossa 5.
Kuva koillisesta.

NEG.RHO.79729



NEG. RHO. 79730

Talonpohja tasossa 5, kuva pohjoisesta.



TALONPOHJA ETELÄNURK-
KA TASOSSA 2

NEG. RHO. 79666



KOEOJA E AVATTUNA
KUV. LUOTEESTA

NEG. RHO. 79668



TALONPOHJA . KAIVETAAN
KERROSTA 1. KUVA ETE-
LÄSTÄ

NEG. RHO. 79671



ALUEELTA 2. POISTE-
TAAN PINTAMAA KONEEL-
LISESTI

NEG. RHO. 79673



TYÖKUVA LOUNAASTA
EDUSTALLA SEULOTAAN

NEG. RHO. 79686



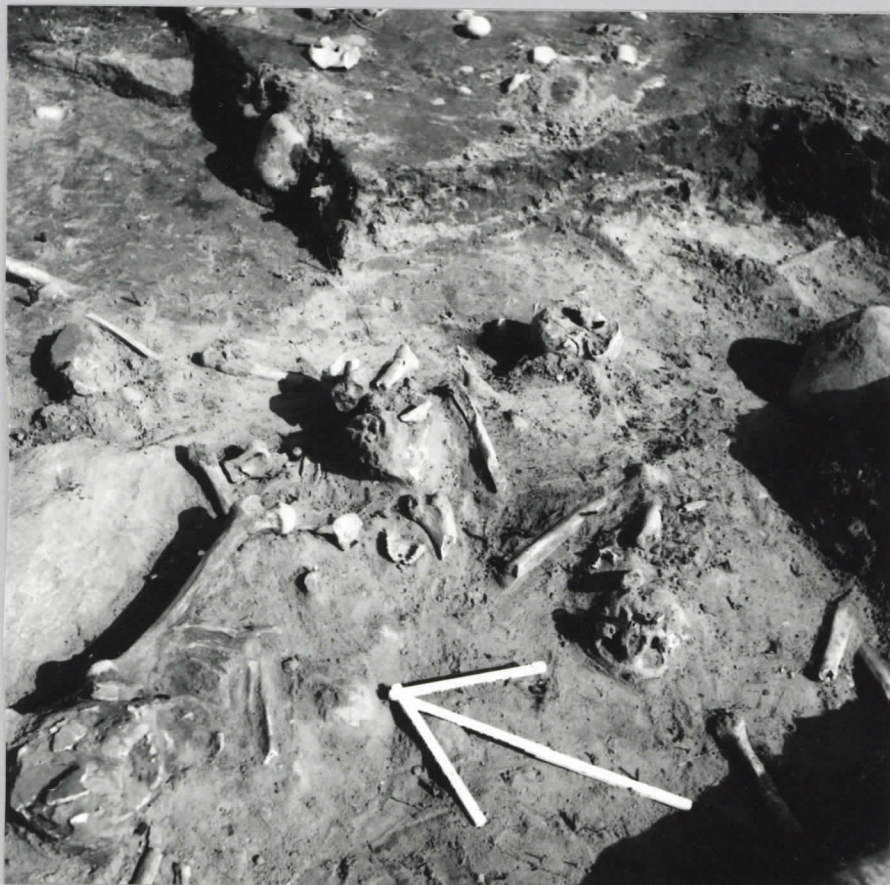
KOEKUOPPA VI ENNEN
LAAJENNUSTA. RUUDUT
74-76/24-26 TASO 1.

NEG. RHO. 79689



KOEKUOPPA 1. POHJAAN
KAIVETTUNA

NEG. RHO. 79691.



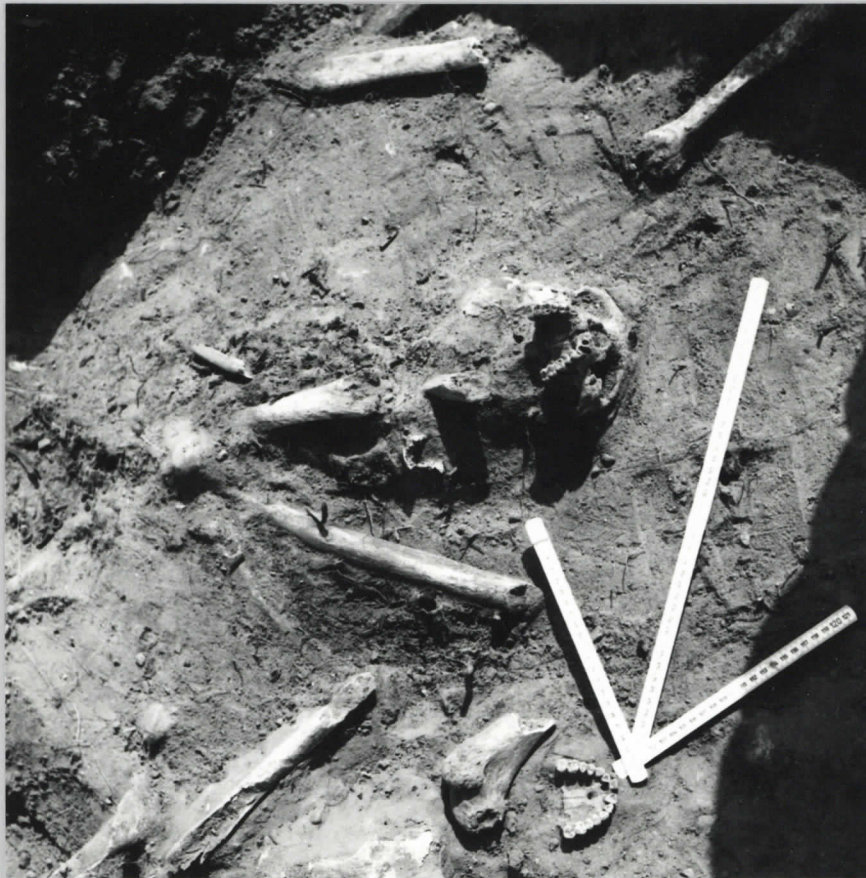
KOEKUOPPA VI LAAJEN-
NUKSEN JÄLKEEN. RUU-
DUT 73-76/26-28 TASO I

NEG. RHO. 79693



LUUKESKITTYMÄ KOE-
KUOPASTA VI RUUTU
73/27 TASO 1.

NEG. RHO. 79694



LUUKESKITTYMÄ KOEKUO-
PASTA VI. RUUTU 73-76/26-28
TASO 1.

NEG. RHO. 79695



NEG. RHO. 79696

PÄÄKALLO HAUDASTA A KOEKUOPASSA V. RUUTU 75/21 TASO 1.



NEG. RHO. 79697

KOEKUOPPA 8 RUUDUISSA
75-76/21-23 TASO I
HAUTOJEN A. AJ. JA B KUOP-
PIEN ÄÄRIVIIVAT NÄKYVISSÄ
HAUDASTA A MYÖS PÄÄKALLO



NEG. RHO. 79704

PAALUNSIJA RUUDUSSA
86/15 TASO 3



NEG. RHG. 79705

YKSITYISKOHTA TALONPOHJASTA RUUDUISSA 88/14-15 KUVALOUNAASTA



TALONPOHJA LÄNNESTÄ
TASO 3

NEG. RHO. 79708



KOEKUOPPA V HAUDAT
A JA B IDÄSTÄ RUUDUT
75-76/21-23 TASO 2

NEG. RHO. 79714



KOEKUOPPA III, HAUTA
 CIDÄSTÄ, RUUDUT
 78-79 / 25-26 TASO

NEG.RHO. 79716.



71- 71-
 KUVA POHJOIS-KOILLISESTA

NEG.RHO. 79717



KOEKUOPPA V HAUDAT
AJAB RUUDUT 75-76 /25-26
TASO 2

NEG. RHO. 79718



KOEKUOPPA III HAUTA C
IDÄSTÄ RUUDUT
78-79 /25-26 TASO 2

NEG. RHO. 79719



TALONPOHJA
TASO 4 KOILLISESTA

NEG. RHO. 79720



TALONPOHJA
TASO 4 POHJOISESTA

NEG. RHO. 79721



YKSIT. KOHTA KOEKUO-
PASSA VI TASOSSA 2
RUUTU 74-76/26-27

NEG. RHO. 79726



TALONPOHJA TASOSSA 5
KUVA KOILLISESTA

NEG. RHO. 79729



NEG. RHO. 79730

TALONPOHJA TASOSSA 5. KUVA POHJOISESTA